

Hållbarhetsbokslut

Ronneby kommun
2022

Ronneby
KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Hållbarhetsåret 2022 – Goda exempel och utmaningar.....	4
3	Förutsättningar för hållbar utveckling	6
3.1	Bakgrund	6
3.2	Trend och utveckling	6
3.3	Exempel på aktiviteter 2022	6
4	Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi.....	9
4.1	Bakgrund	9
4.2	Trend och utveckling	9
4.3	Exempel på aktiviteter 2022	10
5	Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer	12
5.1	Bakgrund	12
5.2	Trend och utveckling	12
5.3	Exempel på aktiviteter 2022	13
6	Jämlika och jämställda villkor	16
6.1	Bakgrund	16
6.2	Trend och utveckling	16
6.3	Exempel på aktiviteter 2022	17
7	Hälsa och välbefinnande	20
7.1	Bakgrund	20
7.2	Trend och utveckling	20
7.3	Exempel på aktiviteter 2022	21
8	Förvaltnings-/bolagsspecifik analys	23
8.1	Kommunledningsförvaltningen	23
8.2	Miljö- och byggnadsförvaltningen	24
8.3	Socialförvaltningen.....	27
8.4	Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen.....	28
8.5	Utbildningsförvaltningen	29
8.6	Vård- och omsorgsförvaltningen	31
8.7	AB Ronneby industrifastigheter	31
8.8	Ronneby miljö och teknik AB.....	32
8.9	AB Ronnebyhus	32
9	Bilaga indikatorer	35

1 Inledning

Hållbarhetsstrategin har tagits fram för att säkerställa att vi inom kommunkoncernen arbetar tillsammans för en hållbar framtid för alla som bor, lever och verkar i Ronneby kommun idag och i framtiden. Strategin utgår från en tydlig politisk vision och inriktning om att Ronneby kommun ska vara en hållbar kommun. Ronneby kommuns hållbarhetsstrategi började implementeras under 2022 och utgör tillsammans med kommunens vision, de fem strategiska målområdena och andra styrdokument en grund för kommunkoncernens riktning, utveckling och kvalitetsarbete.

Detta är Ronneby kommuns första hållbarhetsbokslut. Hållbarhetsbokslutet ska visa på det samlade hållbarhetsarbetet i kommunkoncernen utifrån hållbarhetsstrategin. Bokslutet ska också stimulera till ett utvecklat hållbarhetsarbete i kommunens verksamheter. Samtidigt ska det vara ett verktyg för att mäta i vilken grad hållbarhetsarbetet ger effekt.

En stor del av kommunens ordinarie arbete bidrar till hållbarhetsstrategin och Agenda 2030. Årets bokslut innehåller ett axplock av det hållbarhetsarbete som genomförts i kommunala förvaltningar och bolag. Bokslutet är uppdelat i två delar, redogörelse för varje fokusområde bestående av trender och utveckling utifrån indikatorer och exempel på aktiviteter som genomförts under 2022 samt en förvaltnings- och bolagsspecifik analys. Det finns dessutom en bilaga som presenterar samtliga indikatorer som finns i hållbarhetsstrategin.

Målgrupp för rapporten är främst förtroendevalda och tjänstepersoner i kommunkoncernen, men Ronneby kommun välkomnar invånare, företag, föreningar med flera att ta del av bokslutet och vara fortsatt aktiva och medskapande till att utveckla ett hållbart Ronneby.

2 Hållbarhetsåret 2022 – Höjdpunkter och utmaningar

Många insatser har gjorts under året av medarbetare med hög kompetens och stort engagemang, trots utmaningar i vår omvärld. Något positivt som märkts under året är att omställning kan ske snabbt, snabbare än vi tidigare trott. Energieffektivisering och digitalisering är några omställningar som har skett och påverkat vår verksamhet.

Höjdpunkter

Ronneby kommun placerar sig på andra plats som miljöbästa kommun i kategorin mindre städer/tätorter i Aktuell Hållbarhets kommunranking.

Kommunens digitaliseringsresa har under året tagit mer fart och bidragit till effektivisering och bättre användande av personalresurser. IT-enhetens utvecklingsarbete med digitalisering vann 2022 års första pris för Bästa framsteg i kommunkoncernen.

Backsippans förskola var nominerade till årets hållbara förskola av Håll Sverige Rent för sitt fina arbete med hållbarhet i sin undervisning.

Ronneby kommun har fortsatt jobba aktivt med cirkulärt hållbart byggande. Kilenparken har skapats av Mark- och exploateringsenheten genom att omvandla tidigare parkeringsyta till park med fokus på Cradle to Cradle® för att skapa biologisk mångfald och mötesplatser för olika åldersgrupper som vattenlek för barn, boulebana och en amfiteater för sammankomster och evenemang. Parkdalaskolan är inspirerad av Cradle to Cradle® och invigd under året. Skolan har tillkommit genom att återvända en fabriksbyggnad.

Ronneby kommun har tilldelats utmärkelsen Årets landsbygdskommun 2022 av Riksorganisationen Hela Sverige ska leva. I motiveringen lyfts spännvidden i arbetet med landsbygdsfrågor inom Ronneby kommun, inte minst de strategiska perspektiven i det kommunala arbetet och samverkan med Ronneby kommunbygderåd.

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete har fått ett större utrymme, vilket skapat en större medvetenhet i kommunkoncernen. Polismyndighetens årliga trygghetsmätning visar att Ronnebyborna känner sig tryggare och att oron för att utsättas för brott minskar.

Genom att samarbeta med länsstyrelsen har förvaltningar och bolag fått en ökad kunskap om invasiva främmande arter. Eftersom både förvaltningar och bolag deltagit har kommunen fått samsyn, samt insikt i metoder och verktyg för att förhindra spridning av invasiva arter.

För att ta ett helhetsgrepp kring åtgärdsbehovet i Bräkneån och Listerbyån har en hydromorfologiska åtgärdsplaner för respektive vattendrag tagits fram. Åtgärdsplanerna visar på var åtgärder ger störst miljönytta, vilket är ett viktigt underlag för att kommunen ska kunna jobba systematiskt med framtida vattenvårdsåtgärder. Syftet är att Bräkneån och Listerbyån ska uppnå en *God ekologisk status*, vilket de inte har i dagsläget.

Efter år med pandemi och restriktioner har hälsofrämjande och förbyggande insatser åter fått en större plats i verksamhetsutvecklingen. Detta ses bland annat inom vård- och omsorg med aktiviteter för att förbygga ofrivillig ensamhet och genom att fritidsgårdsverksamheten öppnar upp för en bredare målgrupp.

Kommunens verksamheter har ett ökat fokus på tidiga insatser för barn och unga i syfte att barn och unga ska få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. Skola och socialtjänst har flera samverkansinsatser som pågår och som är under utveckling. Att främja närvaro i förskola och skola samt föräldraskapsstödsinsatser är exempel på aktiviteter.

Barnrättsarbetet har utvecklats och fått ett större genomslag i kommunkoncernen. Flertalet förvaltningar och bolag har anpassat dagliga rutiner och arbetssätt utifrån barnkonventionen och kommunens rutin för barnrättsbaserade beslutsunderlag. Det kommunövergripande

barnrättsarbete har under 2022 haft fokus på att utveckla arbetet för barn och ungas delaktighet och inflytande. Det har bland annat genomförts workshop och inspirationsdagar på temat. Under sommaren har ungas engagemang och idéer lyfts genom feriearbetet Unga kommunutvecklare.

Utmaningar

Det är en utmaning att olika aspekter av hållbarhet kommer i skymundan när händelser i omvärlden tar fokus. Det finns också en risk att det finns en övertro på en lösning, när vi i själva verket behöver ha en mångfald av lösningar.

Ekonomiska och personella resurser uttrycks ofta som en anledning varför hållbarhetsarbetet fått stå tillbaka eller inte utvecklats i önskad takt. Det finns även en utmaning med att hållbarhetsarbetet inte är förankrat eller att det prioriteras bort.

Den interna och externa samverkan behöver fortsätta utvecklas för att möta de ofta komplexa utmaningarna inom hållbarhet. Det kan innebära att arbeta mer fokuserat med vissa frågor periodvis och att arbeta förebyggande istället för reaktivt.

De globala utsläppen av koldioxid fortsätter att öka. Flera värmerekord har skett under året som en effekt av klimatförändringar. I Småland noterades 37,2°C, den högsta temperaturen i Sverige på 75 år. Det var torka i sydöstra Sverige och Ölands norra udde hade det torraste året sedan 1921. Priset på energi stiger globalt. Det är viktigare än någonsin att vi håller stabil kurs och påskyndar klimat- och energiomställningen, både ur ett miljöperspektiv och ett geopolitiskt (stater agerande utifrån geografiska förhållanden som naturresurser).

Många arter riskerar att utrotas och den biologiska mångfalden utarmas både globalt och i Sverige. Analyser som Naturvårdsverket gjort visar att det finns goda möjligheter till ökad samhällsnytta genom att förbättra styrning och incitament för ett hållbart brukande av skog och odlingsmark.

Den förändrade säkerhetspolitiska situationen i Europa som en följd av kriget i Ukraina påverkar människors levnadsmöjligheter genom ökad el- och matpriser, vilket skapat en hög inflation. Den stigande inflationen tenderar att drabba redan socioekonomisk utsatta individer och familjer med social exkludering och ohälsa som följd. Det finns även en risk att fler individer och familjer hamnar i en ekonomisk utsatt situation. Ronneby kommun har sedan tidigare en högre andel barn som växer upp i ekonomisk utsatthet i jämförelse med rikssnittet. Skillnaden är stor mellan barn med inrikes- och utrikesfödda föräldrar. Det finns därav ett fortsatt, och till och med ett ökat behov, av tidiga insatser i samverkan för att motverka ytterligare polarisering i vår kommun.

Tillitens betydelse mellan människor och samhället uppmärksammas alltmer som en positiv resurs för att främja trygghet och hälsa. Samhällen som har en hög tillit är ofta mer jämlika och jämställda och har en bättre ekonomi. Nationellt ses att tilliten varierar alltmer mellan olika grupper i befolkningen. Tilliten har framför allt minskat bland unga, vilket är en utmaning nu och i framtiden för demokratins utveckling. Ronneby har generellt låga tillitsiffror i undersökningar och behöver kraftsamla för att vända denna negativa trend.

3 Förutsättningar för hållbar utveckling

3.1 Bakgrund

För att Ronneby kommuns hållbarhetsarbete ska bli framgångsrikt behöver vi ha ett antal förutsättningar som grund. Dessa ska genomsyra strategin och beaktas i framtida prioriteringar, beslut och åtgärder för att uppnå ett hållbart Ronneby.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Ledning, långsiktighet och helhetssyn

Vi styr för en hållbar utveckling genom långsiktigt ansvarstagande och helhetssyn.

Samverkan och internationella partnerskap

Vi löser utmaningar genom samverkan på alla nivåer.

Kunskap och innovation

Vi inspirerar till innovation och ett gemensamt lärande inom hållbarhetsområdet.

Goda arbetsvillkor och kompetensförsörjning

Vi är en attraktiv arbetsgivare och främjar ett hållbart arbetliv.

Näringsliv och hållbart företagande

Vi skapar förutsättningarna för hållbart näringsliv och företagande samt stärker Ronneby som plats.

3.2 Trend och utveckling

Indikatorer	År	Resultat	Trend	Kommentar	Källa
Miljöcertifierade förskolor och skolor (%)	2022	8		Andelen förskolor och förskolor med Grön Flagg certifiering är oförändrat på 8 %. Förskolorna Backsippans-, Nyponhusets-, Parkdala och Prästgårdens förskola har certifieringen Grön Flagg. Nationellt minskar andelen miljöcertifierade förskolor och skolor och ligger 2021 på 10 procent i medel. Inga har den certifierade modellen Utmärkelsen skola för hållbar utveckling. Håll Sverige Rent har tagit bort inaktiva verksamheter med Grön Flagg-certifieringar och övergått 2022 till att vara en programlicens som löper på läsår med en licens per verksamhet.	Sveriges ekokommuner/Håll Sverige rent och Skolverket
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s (%)	2021	80,02		Ronneby kommun ligger på samma utfall som ovägt medel för alla kommuner i Sverige, det vill säga 80 % av hushållen. Medel för riket är 88,8 % och ligger högre än Ronneby.	

3.3 Exempel på aktiviteter 2022

Implementering av hållbarhetsstrategi och Nulägesbeskrivning Ronneby för en hållbar utveckling 2022

Hållbarhetsstrategin med sina fem fokusområden började implementeras under 2022 genom workshops med ledningsgrupper för alla förvaltningar och bolag. Workshoparna har varit intensiva och fått bra feedback. Resultaten från workshopen har sammanställts och gemensamma områden där samverkan behövs har lyfts i kommunkoncernchefsgruppen med

förslag till hantering. Politiken har informerats om processen med implementering genom KSAU, miljö- och energirådet och folkhälsorådet.

”Nulägesbeskrivning Ronneby för en hållbar utveckling 2022” har tagits fram och är en vägledning för såväl förtroendevalda som tjänstepersoner. Nulägesbeskrivningen innehåller statistik som visar på hur det ser ut i Ronneby kommun utifrån Agenda 2030:s 17 globala mål.

Hållbar förskola

Bild: Måltid utomhus i skogsutegården på Backsippans förskola med en stor holk i bakgrunden.

Backsippans förskola var nominerade till årets hållbara förskola av Håll Sverige Rent för sitt fina arbete med hållbarhet i sin undervisning. Barnen får vara med på olika sätt och agera för att göra skillnad för en hållbar utveckling. Tack vare barnens nyfikenhet och delaktighet har förskolans utemiljöer berikats med bland annat en lekbäck med bivattnare, en egen äng, insektshotell, regntunnor, växter som man kan gömma sig i, an kan gömma sig i, odlingar och bär att äta eller leka med, skräpplockardagar, uppmärkta sopsorteringskärl, komposter, utetoalett i förskolans inhägnade skog, sinnenas trädgård och en egen mulmholk.

Flera av aktiviteterna har på ett föredömligt sätt skett genom samarbeten med bland annat länsstyrelsen och en plantskola samt projekt med Dalarnas Högskola och Linköpings Universitet. Barnen är med och skriver brev till/ eller mejlar externa verksamheter för att nå sina mål och drömmar. Detta sprider ringar på vattnet när de berättar vad de gör för familj och vänner.

Hållbart arbetsliv

Miljöenheten på miljö- och byggförvaltningen har individuella tillsynsplaner för att skapa ett hållbart arbetsliv med att anpassa arbetsmängden för varje person efter dennes förutsättningar. Att hinna med sitt arbete och känna att det finns en tydlig plan bidrar till minskad upplevd stress.

Kortfattat om övriga aktiviteter

- Ronneby kommun arrangerade en nätverksträff för Kommunnätverk Hanöbukten som är en mötesplats för tjänstepersoner från kommunerna runt Hanöbukten.
- Miljöteknik har genomfört en miljöutbildning för alla sina anställda.
- Extern revision av miljöledningssystemet ISO14001 genomfört för Miljöteknik.
- Digitaliseringsarbetet på utbildningsförvaltningen har fortsatt genom att införa flera robotar i verksamheten för att ta bort repetitiva arbetsuppgifter för medarbetare.
- Kommunkoncernövergripande värdegrundsarbete har påbörjats.
- Miljöteknik har infört möjlighet att arbeta på distans om max 40% där det bedöms lämpligt i samråd med chef och medarbetare.
- Funktionsstöd (arbete- och välfärdsförvaltningen) har under året genomfört en kompetenskartläggning av medarbetare för att matcha och tillgänglighetsanpassa utbildningsinsatser.
- Digitalisering av försörjningsstödshandläggningen (arbete- och välfärdsförvaltningen) som har resulterat i utökade resurser till aktivt klientarbete och bättre arbetsmiljö för personalen.
- Arbetsmarknadsenheten (arbete- och välfärdsförvaltningen) har arbetat med arbetsgivarcoaching för flera arbetsgivare för att ge stöd att bredda rekryteringen genom att våga, och finna tid till, att anställa ur den målgrupp som är aktuell i arbetsmarknadsenheten.
- Inom funktionsstöd (arbete- och välfärdsförvaltningen) hålls kvalitetsombudsträffar som ska bidra till ökad kvalitet och kompetens i alla verksamheter.

4 Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi

4.1 Bakgrund

En omställning till en samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi har stora möjligheter att minska klimat- och miljöpåverkan, genom minskad användning av resurser och fossila bränslen. Visionen är ett samhälle där resurser från förnybara råvaror används effektivt i slutna cirkulära flöden. Tanken är att produkter redan från början ska designas för att kunna underhållas, återanvändas och återvinnas, så användandet av jungfruligt material kan minimeras. För att uppnå det behövs en smartare produktion och produktdesign, nya affärsmodeller och mer hållbara konsumtionsmönster.

Ronneby kommun inspireras av hållbarhetskonceptet Cradle to Cradle® (vagga till vagga) som en metod för att uppnå cirkulär ekonomi och hållbar utveckling.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Hälsosamma material

Vi har en hälsosam miljö och ingen ska exponeras för ämnen i en nivå att det kan vara skadligt.

Ökad resurshushållning

Vi sparar på resurser och minskar klimat- och miljöpåverkan genom att ställa om till en cirkulär ekonomi.

Cirkulär hållbar byggnation

Vi har hållbara och flexibla byggnader som är framtida materialbanker.

Biobaserad ekonomi

Vi bidrar till en biobaserad ekonomi.

4.2 Trend och utveckling

Indikatorer	År	Resultat	Trend	Kommentar	Källa
Kostnadsandel ekologiska livsmedel inom kommunens organisation (%)	2022	44		Under hösten har ett nytt avtal på kolonialvaror trätt i kraft med fler ekologiska varor än tidigare. Kökspersonalen jämför priser på färsk frukt och grönt och köper ekologiskt när priser är detsamma eller billigare. Enligt ett särskilt uppdrag för 2023 ska ekologiska inköp ligga på 25%. Åtgärder för att minska ekologiska inköp har vidtagits.	Kostenheten TFK
Klimatbelastning från måltider inom kommunens verksamheter (kg CO2e/dag)	2022	2,17		Nytt sätt att räkna fram CO2e har införts. Via ett nytt digitalt program räknas nu värdet ut på totalt värde av inköpta livsmedel. KF beslut 2021 att kostenheten alltid ska servera ett kött, fisk eller fågel i skolan innebär att det blir svårare att nå klimatmålen.	Kostenheten TFK
Serveringssvinn lunch i kommunala skolrestauranger (g/portion)	2022	48		Målvärdet är att minska svinnet till 31 gram per portion. Svinnet fortsätter att öka efter pandemin. Fler elever äter och tar större portioner i skolrestaurangerna än tidigare, troligtvis beroende på det ekonomiskt kärva läget i samhället just nu. Samtidigt som fler äter slänger eleverna också mer mat.	Kostenheten TFK

4.3 Exempel på aktiviteter 2022

Ökad resurshushållning

Ronneby kommun har anslut sig till 100%-klubben med avsikt att arbeta aktivt mot målet 100 % cirkulär it. Genom att se över vår livscykelhantering av IT-produkter kan vi öka andelen återanvända och återvunna enheter och bidra till en cirkulär ekonomi och minskad klimatpåverkan. 100%-klubben drivs av vår IT-leverantör Atea.

Kostenheten arbetar med att minska matsvinn för ökad resurshushållning. Matråd genomförs varje termin på varje skola för att fånga upp eleverna åsikter om maten genom att måltidschefer och kökspersonal pratar matsvinn med eleverna. Resultat från mätningarna har visats för eleverna på Internationella matsvinndagen med olika pedagogiska upplägg. En matsvinnsmästare har korats och olika tävlingar har genomförts. Matsvinnet mäts 14 dagar per gång vid 4 tillfällen under ett år. Även annat svinn i form av tillagningssvinn och lagersvinn mäts. Med kontinuerliga inventeringar i kökens förråd minimeras gamla produkter som inte går att använda utan måste slängas som lagersvinn.

Klimatlådan minskar serveringssvinn och har sedan tidigare sålts på skolor. Under 2022 har den även införts på förskolor och särskilda boenden. Under året har 2 138 klimatlådor sålts till ett värde av 47 683 kr.

En ny avfallsplan har tagits fram under året med ambitioner att bidra till ökad resurshushållning.

Cirkulär hållbar byggnation

Bild: Vattenlek i Kilenparken omgiven av grönska.

Kilenparken har skapats av Mark- och exploateringsenheten genom att omvandla tidigare parkeringsyta till park med fokus på Cradle to Cradle® för att skapa biologisk mångfald, mötesplatser för olika åldersgrupper, återanvänt en stor del stenmaterial samt skapat en

tillgänglighetsramp till skärgårdstrafiken. I parken finns boulebana, vattenlek för barn, en amfiteater för sammankomster och evenemang samt flera konstverk som tagits fram med hjälp av Teknik- fritid och kulturförvaltningen. Bland verken finns ett ljudverk placerat i ett av de stora pilträden vid ån, tre skulpturer i ek som visar Urkvinnorna, en fristående skulpturgrupp i brons som speglar vår samtid i form av två unga kvinnor från olika samhällsklasser och på elcentralerna i parken finns emailjerade reliefer.

Medvetna miljöval av byggprodukter för hälsosamma byggnader görs vid byggnation med hjälp av materialdatabasen SundaHus. Genom materialdatabasen får kommunen även en loggbok över vilka produkter som ingår i byggnaden. Loggboken är till hjälp för återbruk och återanvändning av produkter och material när byggnaden i framtiden behöver renoveras eller eventuellt rivs. Under året har materialdatabasen använts för Parkdalaskolan (ABRI), Persborgs förskola, Snäckebackskolan, tillbyggnad kontor Kockums Maskin (ABRI), industrifastighet för Cetheterm på Gärdet (ABRI) och renovering av Peder Holmsgatan 9 och 11 (RonnebyHus).

Parkdalaskolan är inspirerad av Cradle to Cradle® och invigd under året. Skolan har tillkommit genom att återvända en fabriksbyggnad. Delar från fabriksbyggnaden som fönster och portar har återanvänts i andra fastigheter inom ABRI. Skolan har design genom inspiration från naturen i sin färgsättning, en bra inomhusmiljö med avseende på ljus, ljud, akustik och temperatur samt har en grön växtvägg inomhus. Idrottshallen har solpaneler och det finns gröna tak på cykelställen.

Kortfattat om övriga aktiviteter

- Återanvändning av byggprodukter som frånluftsfläkt, portar, fönster har gjorts av ABRI.
- Kommunen har upphandlat MFP maskiner, Multifunktionella maskiner, utan att ställa krav på fabriksnya. D v s vi accepterar använda maskiner som klarar våra krav och service.
- Infört digitala körjournaler i leasingbilarna för att optimera nyttjandet.
- Städtjänster där städning ska ske med Z-vatten, d v s inga kemikalier.

5 Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

5.1 Bakgrund

En livskraftig natur handlar om att ha fungerande ekosystem där djur och växter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd. Robusta ekosystem kan skydda oss mot förändringar och är en försäkring inför framtida behov. Biologisk mångfald främjar även folkhälsan då många natur- och kulturmiljöer är viktiga områden för rekreation och friluftsliv.

Livsmiljö är den fysiska miljön vi lever och verkar i, vilken har stor betydelse för våra livsvillkor. Livsmiljöer behöver formas utifrån en helhetssyn, vilket innebär både goda sociala och fysiska egenskaper.

Samhällsplanering är ett viktigt verktyg för att uppnå en livskraftig natur och hållbara livsmiljöer. Samhällen och strukturer behöver vara resilienta för att motstå kommande förändringar, som effekter av klimatförändringarna.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Biologisk mångfald och ekosystem

Vi främjar biologisk mångfald, skyddar djur- och växtliv och har en hållbar förvaltning av mark

Vatten som resurs

Vi har en hållbar förvaltning av vatten och säkerställer god vattenstatus och vattenförsörjning

Klimat och energi

Vi minimerar påverkan på klimatet och har en hållbar energiproduktion

Hållbar samhällsplanering

Vi har en långsiktigt hållbar bebyggd miljö för att minska vårt ekologiska fotavtryck och öka den sociala sammanhållningen

Aktiv och meningsfull fritid

Vi erbjuder en aktiv och meningsfull fritid för alla

Trygga livsmiljöer

Vi erbjuder livsmiljöer som främjar trygghet, mänskliga möten och tillit

5.2 Trend och utveckling

Indikatorer	År	Resultat	Trend	Kommentar	Källa
Vattentäkter med vattenskyddsområde (%)	2021	63,64		Det finns 11 kommunala vattentäkter som idag används till den allmänna vattenförsörjningen, av dem har 7 vattenskyddsområden och 4 har det inte.	Kolada
Vattendrag med god ekologisk status (%)	2021	32,14		32 procent av Ronneby kommuns vattenförekomster som är vattendrag har god ekologisk status, det motsvarar 9 vattenförekomster. Observera att ett vattendrag kan bestå av flera vattenförekomster. Flest vattenförekomster (17 stycken) har måttlig ekologisk status. En vattenförekomst har otillfredsställande status och en har dålig status. Vattendragen är påverkade av förorening, miljögifter, flödesförändringar, morfologiska förändringar och kontinuitet.	VISS
Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)	2021 2020	14,4 10,9		Andelen fossiloberoende bilar ökade med 3,5 % i Ronneby kommun mellan 2020 och 2021. Totalt i riket är andelen 16,5 % 2021.	Kolada
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen (%)	2021	62,58		Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen är högre i Ronneby än medel för kommuner (44,08 %). Utfallet har ökat från 58,1 % (2020) till 62,58 % (2021).	Kolada
Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW)	2021	6		Den installerade effekten solceller är högre i Ronneby än snittet i Sverige (ovägt medel i kommuner). Antalet installerade solcellsanläggningar i kommunen är 371	Kolada

				(2021). Målvärdet är 18 MW installerade solceller år 2030. Utvecklingen är stark vilket gör att det ser ut som om målet kan komma att nås i förtid.	
Elever i åk 8 och år 2 på gymnasiet som tycker att det finns mycket att göra på fritiden (%)	2020 2017	66 (åk 8) 57 (Gy år 2) 71 (åk 8) 58 (Gy år 2)	↘	Tjejerna är mindre nöjda med utbudet än killarna. Över tid har tjejs nöjdhet minskat. I jämförelse med riksnittet framgår det att både högstadie- och gymnasieungdomar i Ronneby är mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter.	Ungdomsenkäten LUPP, MUCF
Trygghetsindex (medelindex för Sverige)	2022 2021 2020	1,97 (2,0) 2,49 2,08	↗	Det generella problemindeket är det lägsta sedan våren 2016.	Trygghetsmätningen, Polismyndigheten

5.3 Exempel på aktiviteter 2022

Biologisk mångfald och ekosystem

Teknik, fritid och kulturförvaltningen har ett projekt inom den lokala naturvårdssatsningen där gatu- och parkenheten bidrar till fler grönytor som gynnar den biologiska mångfalden. Ronneby kommun har tidigare ställt om grönytor till ytor som gynnar den biologiska mångfalden, men vill nu utveckla sitt arbete genom att utbilda personalen, ställa om fler grönytor och öka allmänhetens kunskap. Utbildning för kommunanställda har genomförts.

Föreläsning om invasiva arter av Länsstyrelsen för förvaltningar och bolag.

Vatten som resurs

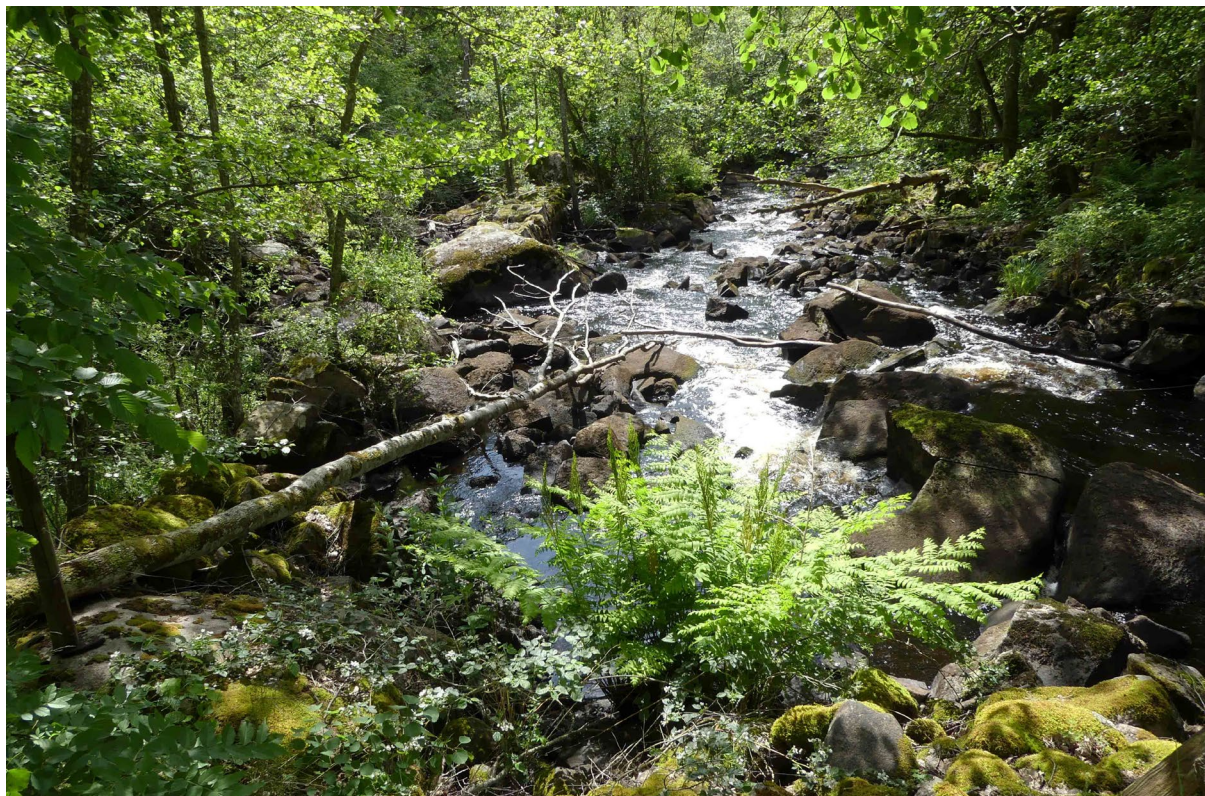

Bild: En åtgärdsplan har tagits fram för Bräkneån.

Enheten för strategisk samhällsutveckling har genomfört ett projekt inom den lokala naturvårdssatsningen som har gjort vattenbalansberäkningar och tagit fram

hydromorfologiska åtgärdsplaner för Bräkneån (inklusive Lillån och Husörenbäcken) och Listerbyån.

Klimat och energi

Ronnebyhus installerar solceller på alla fastigheter som renoveras. Teknik, fritid och kulturförvaltningen har bytt till LED-belysning samt energideklarerat byggnader.

Kommunledningsförvaltningen har tagit fram en checklista för energibesparing som underlag för diskussion om energibesparingar på APT.

Hållbar samhällsplanering

Långsiktigt och engagerat arbete leder till en framgångsrik och välmående landsbygd. Ronneby kommun har vunnit erkännande och tilldelats Riksorganisationen Hela Sverige ska levas utmärkelse Årets kommun 2022.

Vård- och omsorgsförvaltningen har köpt in elcyklar och arbetar med att få till gå/cykelrundor istället för transporter med bil för hemtjänsten.

Mobilitetsveckan genomfördes under september. Reflexer delades ut till årskurs fem, digital föreläsning om el-bilar hölls av (Energi- och klimatrådgivarna) och ett event med lastcykel, tipsrunda och information hölls i Brunnsparken i samband med loppmarknaden.

Aktiv och meningsfull fritid

Fritidsgård för gymnasieungdomar

Fritidsgården i Kallinge öppnade under hösten för gymnasieungdomar. Antalet besökare på kommuners fritidsgårdar har ökat stadigt och efterfrågan bland äldre ungdomar att besöka en fritidsgård har under året framkommit tydligt. Under året påbörjades även arbetet med att flytta fritidsgården i Kallinge till större lokaler för att kunna utveckla verksamheten ytterligare.

Utemiljöer vård- och omsorgsboenden

Under året har det satsats på utemiljön på kommunens vård- och omsorgsboenden i syfte att främja tillgängligheten och den sociala samvaron för våra äldre. Utveckling av utemiljön på Olsgårdens och Vidablicksmvård- och omsorgsboende har skett i samarbete mellan Ronnebyhus och vård- och omsorgsförvaltningen.

Trygga livsmiljöer

Trygghetsvandring Kallinge

Lokala BRÅ arrangerar tillsammans med kommunpolisen i Ronneby återkommande trygghetsvandringar i kommunen. 2022 års trygghetsvandring genomfördes i centrala Kallinge och området runt Almvägen/Lindvägen. Trygghetsvandring är en metod där miljöer undersöks utifrån aspekten trygghet/otrygghet. Flera faktorer påverkar känslan av trygghet, exempelvis belysning, skymmande buskage, folkliv och skadegörelse.

I vandringen deltog Polisen, representanter från lokala BRÅ, Socialtjänsten, kris- och beredskapssamordnare, säkerhetsskyddschef, fastighetsförvaltare från Ronnebyhus och WF-fastigheter, representanter från vård- och omsorgsförvaltningen bla verksamhetschefen för hemtjänsten samt medarbetare från nattpatrullen och hemtjänsten, bitr. skolpersonal och elever, boende, representant från PRO och Teknik-fritid- och kulturförvaltningen. Den breda representationen från olika verksamheter visar på engagemanget och ger ett bredare perspektiv på hur miljön kan förbättras genom olika åtgärder.

Kortfattat om övriga aktiviteter

- Teknik, fritid och kulturförvaltningen har utfört försköningsprojekt samt rustat upp leder, byaslingor och ARK 56.
- Solcellsdrivna komprimerande soptunnor har satts ut på vissa platser för att få en renare stad.
- Ronnebyhus har bytt ut sin sista oljepanna.
- Kulturcentrum och Bacsippans förskola har fått bidrag från Länsstyrelsen för att bygga insektshotell.
- Föreläsning för att höja kompetensen om grön infrastruktur hos kommunens planarkitekter.
- Föreläsning om biologisk mångfald för allmänheten av SLU under Earth Hour.
- Vård- och omsorgsförvaltningen har inventerat åtgärder som kan minska elförbrukningen.
- Teknik, fritid och kulturförvaltningen har ökat belysningen i offentliga miljöer.
- Förebyggande teamets (arbete- och välfärdsförvaltningen) synlighet och kännedom hos ungdomar om förebyggande teamet har ökat.

6 Jämlika och jämställda villkor

6.1 Bakgrund

Ett jämlikt och jämställt samhälle utgör grunden för en positiv samhällsutveckling. Ronneby kommuns ekonomiska utveckling, inkomstfördelningen i befolkningen, jämlikhet, jämställdhet, demokrati och integration är viktiga förutsättningar för medborgarnas välfärd och för kommunens utveckling. Ojämlighet i livsvillkor grundar sig på förutsättningar, möjligheter, händelser och beslut under livet, vilka tenderar att förstärka varandra. Eftersom ojämlikhetsskapande processer ofta börjar tidigt i livet är det viktigt att fokusera på tidiga insatser. En grundförutsättning för jämlika och jämställda villkor är respekt för mänskliga rättigheter och frihet från diskriminering och våld

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Jämlika livschanser

Vi skapar goda uppväxtvillkor för alla barn och strävar efter jämlika förutsättningar till utbildning och sysselsättning

Skydd mot diskriminering

Vi är en välkommande kommun som värnar social mångfald och inkludering

Delaktighet och inflytande

Vi vill att alla ska uppleva gemenskap och vara en del av samhället och dess utveckling

Frihet från våld

Vi strävar efter ett samhälle fritt från våld

6.2 Trend och utveckling

Indikatorer	År	Resultat	Trend	Kommentar	Källa
Hemmaboende barn 0–17 år i familjer med låg inkomststandard (%)	2020 2019 2018	16 18 17		Gapet mellan barn med svensk bakgrund och barn med utländsk bakgrund som växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll är stort, 55 % jämfört med 9 %.	Segregationsbarometern, Boverket
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra (%)	2022 2021	13,2 12,1		Resultatet har ökat något i jämförelse med föregående år från 12,1% till 13,2%. I jämförelse med riket (16 %) och de kommuner som genomfört undersökningen ligger Ronneby lågt.	Medborgarundersökningen, Kolada
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra (%)	2022 2021 2020	36 34 32		Andelen med låg tillit till andra har varit högre i jämförelse med riket (28 %) över tid. Det ses ingen skillnad mellan män och kvinnor i Ronneby.	Hälsa på lika villkor, Kolada
Elever åk 8 och år 2 på gymnasiet utsatta för hot (%)	2020 2017	20 (åk 8) 16 (Gy år 2) 28 (åk 8) 23 (Gy år 2)		Utsatthet för hot har minskat både bland killar och tjejer.	Ungdomsenkäten LUPP, MUCF
Elever åk 8 och år 2 på gymnasiet utsatta för misshandel (%)	2020 2017	4 (åk 8) 4 (Gy år 2) 10 (åk 8) 2 (Gy år 2)		Killarna svarar i högre grad än tjejer att de utsatts för misshandel. Tjejerna har däremot i högre grad än killarna utsatts för sexuellt våld/utnyttjande.	Ungdomsenkäten LUPP, MUCF

6.3 Exempel på aktiviteter 2022

Jämlika livschanser

Försörjningsenheten och arbetsmarknadsenheten (arbete- och välfärdsförvaltningen) har förstärkt sitt samarbete och genomför en gemensam implementering av BIP (Beskæftigelses Indikator Projektet) för att intensiviera stödet till försörjningsstödstagare. BIP är ett förhållningssätt som baseras på en dansk forskningsstudie som visar vilka indikatorer som ökar sannolikheten för att människor kommer ut i arbete, såsom handledarens tilltro till individens förmåga, kontinuitet i handledare och parallella insatser. I samarbetet ingår också en gemensam prioritering av barnfamiljer vid anvisning till och utförande av arbetsmarknadsinsatser, vilket bidrar till att antalet barn som lever i familjer med försörjningsstöd har minskat.

Barnkonsekvensanalys (BKA) inom försörjningsstöd

Enligt barnkonventionen ska en barnkonsekvensanalys (BKA) göras i alla beslut som rör barn, så även i beslut om försörjningsstöd där barn ingår i det hushåll som berörs av beslutet. Barnkonsekvensanalys görs i beslut om avslag på ekonomiskt bistånd för hushåll som omfattar barn inom försörjningsenheten (arbete- och välfärdsförvaltningen) i syfte att synliggöra barns situation och på vilket sätt beslutet påverkar barnen. En analys av barnens situation kan leda till en individuell bedömning och exempelvis kan visst bistånd beviljas trots att familjen egentligen inte har rätt till bistånd. Dessa bedömningar har även gjorts tidigare, men genom BKA blir bedömningarna och de avvägningar som görs tydligare.

Kvinnoprojektet Sara

En framgångsrik insats inom arbetsmarknadsenheten (arbete- och välfärdsförvaltningen) är kvinnoprojektet Sara, där kvinnor med låg utbildningsnivå med utländsk bakgrund får insats utifrån behov för att självförsörjning ska bli möjlig.

Tidiga samordnade insatser (TSI) förskola

Tidiga samordnade insatser innebär att personal från skola, hälso- och sjukvård och socialtjänst arbetar tillsammans för att skapa en helhet kring barn och unga som är i behov av stöd från flera aktörer. Utbildningsförvaltningen har under året startat upp TSI med fokus på att öka närvaron i förskolan för alla barn. Låg närvaro innebär bland annat att barnen går miste om värdefull språkutveckling, vilken medför att språkkunskaperna inte räcker när barnen kommer upp i förskoleklass. Inom ramen för arbetet har en rad aktiviteter påbörjats. Dessa är bland annat samanställning och analys av närvaro, samverkan med olika aktörer som SFI, BIU, BVC och socialtjänst för ökad föräldrasamverkan, träffar med vårdnadshavare på förskolan samt uppsökande verksamhet till vårdnadshavare.

Bild: Unga kommunutvecklare talar på Blekingedagen om hur kommunen kan utveckla sitt arbete med ungas delaktighet och inflytande.

Unga kommunutvecklare

Unga kommunutvecklare startade upp under sommaren 2022 som en del av kommunens feriearbete. Fem ungdomar arbetade med frågeställningar om hur kommunen kan utveckla sitt arbete med ungas delaktighet och inflytande. Deras rapport och idéer har redovisats på en inspirationsdag om barn och ungas inflytande samt under Blekingedagen. Unga kommunutvecklare blev ett mycket uppskattat arbete för att lyfta fram ungas idéer och perspektiv på utvecklingsfrågor i kommunen. Feriearbetet Unga kommunutvecklare kommer fortsätta och även utvecklas under 2023, då fler uppdrag kommer erbjudas och fler förvaltningar/enheter kommer involveras.

Våldsförebyggand arbete med barn och unga Agera tillsammans (AT) och Mentorer i våldsprevention (MVP)

Ronneby kommuns skolor arbetar i samverkan med socialtjänst och fritid med de våldsförebyggande programmen Agera tillsammans (AT) och Mentorer i våldsprevention (MVP). Agera tillsammans är ett utbildningsmaterial för elever i mellanstadiet och en konkretisering av skolans systematiska arbete för att förebygga kränkande behandling och trakasserier. Ronneby kommun har under året blivit självförsörjande i Agera tillsammans då det utbildats personal i steg 2, vilket innebär att kommunen själv kan utbilda Agera tillsammans ledare. Skolors arbete med programmet har lyfts i media under uppmärksamhetsveckan "En vecka fri från våld".

Kortfattat om övriga aktiviteter

- Utbildningsinsats våld i nära relationer (arbete- och välfärdsförvaltningen).
- Råd och stöd familj (arbete- och välfärdsförvaltningen) håller regelbundet föräldrastödkurser och genomför individuellt föräldraskapsstöd för föräldrar och vårdnadshavare i Ronneby.

- Ungdomsfullmäktige genomfördes i april i samverkan mellan skola, fritid och kommunledning. Arbetet utgick från framtagna rutiner för ungdomsfullmäktige. Som ett resultat av inlämnade motioner, debatter och beslut erbjuds alla elever på högskolan och gymnasiet biobesök under hösten 2022.
- Inflytandearbete med barn och unga har utvecklats i en rad projekt, processer och verksamheter i kommunens förvaltningar. T ex i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan, i framtagande av nytt styrdokument för ANDTS i grundskolan och gårdsråd på kommunens fritidsgårdar.
- Seniordagen fylld med aktiviteter och utställningar återupptogs efter två år med pandemi.
- Socialstyrelsens brukarenkät genomfördes för alla som har hemtjänst eller bor på ett vård- och omsorgsboende.
- Brukarundersökning inom funktionsstöd och individ- och familjeomsorg (arbete- och välfärdsförvaltningen) genomfördes under hösten 2022 för att undersöka hur medborgarna upplever det stöd och de insatser de får, samt ge möjlighet till delaktighet och att påverka.
- Informationsmaterial (text, lättläst och bildstöd) har tagits fram inom funktionsstöd (arbete- och välfärdsförvaltningen) för att tydliggöra för brukarna om hur och vem de kan vända sig till om de upplever att något är dåligt.
- Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen har genomfört medborgardialoger bland annat inför en större lekplatsrenovering och inför placering av utegym i Kallinge.

7 Hälsa och välbefinnande

7.1 Bakgrund

Hälsan har en avgörande betydelse för människors möjlighet att klara skolan, arbeta, försörja sig och leva ett självständigt liv, något som bidrar till samhällets tillväxt och hållbara utveckling. En god och jämlik folkhälsa i Ronneby är därför en gemensam samhällsangelägenhet. För att uppnå en god och jämlik hälsa behöver människor ha likvärdiga villkor och förutsättningar. Hälsan påverkas av människors livsvillkor, levnadsvanor, de förhållanden där de lever och växer upp i och de system som tillämpas för att hantera ohälsa och sjukdom.

Inom fokusområdet finns dessa inriktningar:

Psykisk hälsa

Vi främjar en god och jämlik hälsa.

Hälsosamma levnadsvanor

Vi inspirerar till ett hälsosamt liv.

7.2 Trend och utveckling

Indikatorer	År	Resultat	Trend	Kommentar	Källa
Invånare 16–84 år som besväras av ångslan, oro och/eller ångest (%)	2022 2021 2018 2016	43 41 38 31		I Ronneby är det 35 procent av män och 52 procent av kvinnor som uppger besvär av ångslan, oro eller ångest. Det är en trend att besvären ökar, både i riket (42 %) och i Ronneby, framför allt bland kvinnor	Hälsa på lika villkor, Kolada
Invånare 16–84 år som är fysiskt aktiv minst 150 min/vecka (%)	2022 2021 2020	65 63 60		Andelen män som är fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka (70) är högre än andelen kvinnor (60). Motsvande för riket var 67 %.	Hälsa på lika villkor, Kolada
Elever i åk 8 och år 2 på Gy som tränar varje dag eller fler gånger i veckan så de blir andfådda eller svettas (%)	2020 2017	73 (åk 8) 55 (Gy år 2) 69 (åk 8) 62 (Gy år 2)		Över tid har andelen killar som tränar minskat något medan andelen tjejer som gör detsamma har ökat något.	Ungdomsenkäten LUPP, MUCF
Invånare 16–84 år med riskabla alkoholvanor (%)	2022 2018 2015	13 12 9		8 % av kvinnorna och 18 % av männen i Ronneby har riskabla alkoholvanor. Andelen har ökat något sedan 2015. Andelen är lägre än för riket (16 %)	Hälsa på lika villkor, Koalada
Elever i åk 8 och år 2 Gy som dricker starköl, starkcider, alkoholisk vin eller sprit minst en gång i månaden (%)	2020 (2017)	Åk 8 flickor 12 - (14) pojkar 11 (24) Gy år 2 flickor 46 (52) pojkar 53 (52)		En minskning över tid ses sammantaget. Motsvarande trend syns nationellt.	Ungdomsenkäten LUPP, MUCF
Elever i åk 8 och år 2 Gy som röker minst en gång i veckan (%)	2020 (2017)	Åk 8 flickor 3 - (3) pojkar 1 (8) Gy år 2 flickor 7 (7) pojkar 9 (7)		Gymnasiekillar är den grupp där störst andel röker cigaretter minst en gång per vecka.	Ungdomsenkäten LUPP, MUCF
Elever i åk 8 och år 2 Gy som snusar minst en gång i veckan (%)	2020 (2017)	Åk 8 flickor 3 - (1) pojkar 8 (9) Gy år 2 flickor 4 (1) pojkar 14 (16)		Över tid kan vi se att snusning har ökat med 2 % bland tjejerna, en trend som även ses i regionala och nationella drogvanundersökningar	Ungdomsenkäten LUPP, MUCF

7.3 Exempel på aktiviteter 2022

Utbildningsprogrammet Första hjälpen till psykisk hälsa (MHFA)

Under året har kommunen gjort en stor satsning på att utveckla arbete med utbildningsprogrammet MHFA – första hjälpen till psykisk hälsa, genom att utbilda flera MHFA instruktörer. Totalt finns 16 instruktörer i kommunen, fördelat på tre förvaltningar (utbildningsförvaltningen, arbete- och välfärdsförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen) som håller kurser för medarbetare. En kommunövergripande utbildningsplan har tagits fram och förankrats i kommunkoncernchefsgruppen.

Mental Health First Aid (MHFA), är ett utbildningsprogram som utvecklats i Australien, på svenska benämnt Första hjälpen till psykisk hälsa. Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa (NASP) vid Karolinska institutet har bearbetat programmet enligt svenska förhållanden och idag erbjuds kursen i tre olika versioner, vuxna, ungdom och äldre. Målet bakom utbildningsprogrammet är snarlik den vid fysisk Första hjälpen-utbildning: Att ge kursdeltagaren kunskaper som tillåter denne att rycka in och ge en första hjälp tills ett tillfälligt kristillstånd är över eller tills personen fått lämplig professionell hjälp. Avsikten är även att sprida kunskap om psykisk ohälsa och sjukdom för att på så sätt minska fördomar och stigmatisering

Förebygga ofrivillig ensamhet bland äldre

Vård- och omsorgsförvaltningen har arbetat med aktiviteter, tillsammans med andra samhällsaktörer, för att förebygga ofrivillig ensamhet. Aktivitetssamordnarna har fått ett tydligare uppdrag under 2022 att arbeta förebyggande och att skapa samverkan med föreningsliv, kulturliv och trossamfund med målet att öka antalet aktiviteter och sociala sammankomster för seniorerna i kommunen. På vård- och omsorgsboenden har det även startats upp boråd och antalet aktiviteter har utökats. Under hösten startade förvaltningen upp ett samarbete med företaget Ung omsorg som innebär att 8 högstadiungdomar anställts via ung omsorg, för att på helgerna genomföra aktiviteter med hyresgästerna på vård- och omsorgsboendet Olsgården.

Bild: Utegyms i Brunnsparken ger möjlighet till träning för alla dygnet runt, året om.

Utegyms i Brunnsparken

Under sommaren installerades ett utegym i Brunnsparken. Syftet med utegymmet är att ge möjlighet till spontan träning och rörelse som är tillgängligt för alla, dygnet runt, året om. Förhoppningen är också att utegymmet ska bli en mötesplats. Beslut har tagits i teknik- fritid-

och kulturnämnden att under 2023 sätt upp ytterligare ett utegym och då i Kallinge. För att ta reda på var det ska placeras har teknik-, fritid- och kulturförvaltningen genomfört medborgardialoger.

Sjöarpsskolan certifierad Pep Skola

Sjöarpsskolan är en liten och mycket aktiv gymnasiesärskola med ett hälso- och friskvårdstänk som genomsyrar alla delar på skolan. Inte bara idrottslektioner, friluftsdagar och hemkunskap, utan all undervisning involveras likväl rast- och kvällsaktiviteter såsom våra viktiga skolmåltider. Under 2022 blev skolan certifierad Pep Skola. Pep skola är en del av folkrörelsen Generation Pep som arbetar utifrån att alla barn och ungdomar i Sverige ska ha möjlighet och viljan att leva ett aktivt och hälsosamt liv. Pep Skola ger kostnadsfritt stöd till alla skolor i Sverige, i arbetet med fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor under skoldagen. Sjöarpsskolans rektor och idrottslärare har fått det ärofyllda uppdraget att delta Pep Skolas referensgrupp som hålls samman av Carolina Klüft, Verksamhetschef för Generation Pep.

Rutin för hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete med alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS)

Under 2022 har en rutin och handlingsplan gällande ANDTS (Alkohol Narkotika Dopning Tobak och Spel) tagits fram för kommunens grundskolor. Dokumentet syftar till att all personal ska arbeta hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande i frågor som berör ANDTS för att våra elever ska få en trygg och säker skola med bästa förutsättningar för lärande och hälsa. Målet med dokumentet är en ANDTS-fri skoltid och miljö för alla som vistas på skolans område, att elever som vill sluta använda ANDTS ska erbjudas hjälp och stöd samt att minska andelen elever som använder ANDTS.

I framtagandet av dokumentet har elever gjorts delaktiga genom diskussionsgrupper i de olika stadierna. Eleverna framför att de önskar mer kunskap om ANDTS, inte bara information om regler.

Kortfattat om övriga aktiviteter

- Under 2022 har ett regionalt drogförebyggande styrdokument arbetats fram och antagits Regional strategi för det drogförebyggande arbetet i Blekinge län 2022–2026, vilken kommer vara ledande för kommunens ANDTS förebyggande arbete.
- Undersökning Ungas ANDTS-vanor i Blekinge har genomförts i åk 9 samt år 2 på gymnasiet.
- Skola, socialtjänst, fritid, kommunledning och polis har tillsammans deltagit på en kompetenshöjande insats i syfte att utveckla förebyggande arbete med barn och unga i risk för brottslighet, narkotikabruk och andra normbrytande beteenden. Metoder för att upptäcka och samverka kring unga i risk för brott och narkotikaanvändning. Utvecklingsarbetet av SSPF (samverkan mellan skola, socialtjänst och polis och fritid) drivs under 2023 vidare av preventionsgrupp barn och unga.
- Förvaltningen för arbete och välfärd har haft samverkansprojekt utifrån statsbidrag psykisk hälsa.
- Arbete- och välfärdsförvaltningen har haft tre samverkansprojekt utifrån statsbidrag psykisk hälsa har drivits under åren 2021–2022 tillsammans med regionens psykiatri i Ronneby.

8 Förvaltnings-/bolagsspecifik analys

8.1 Kommunledningsförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

Den huvudsakliga uppgiften för förvaltningen och specifikt enheten för strategisk utveckling har varit att leda arbetet med att implementera hållbarhetsstrategin i kommunkoncernen.

Under 2022 har kommunledningsförvaltningen identifierat och prioriterat det förvaltningen ska fokusera på i hållbarhetsstrategin. Arbetet har utmynnats i aktiviteter som blir en del av förvaltningens övergripande verksamhetsplan för 2023.

Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Förutom arbetet med att implementera hållbarhetsstrategin i kommunkoncernen har ett arbete med att identifiera aktiviteter kopplade till fokusområden och inriktningar genomförts.

Vilka resultat har vi nått?

Hållbarhetsstrategin är i ett första steg implementerad i hela kommunkoncernen och samtliga förvaltningar och bolag har aktiviteter som är förankrade och kopplade till den ordinarie verksamheten.

Vad har vi haft för utmaningar?

Att få genomslag i en hel organisation är alltid en utmaning men med engagemang, tålamod och syfte förstår vi hur viktigt det är att arbeta med hållbarhet i dimensionerna, ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

En utmaning är medel för att genomförande men här handlar det om att vi ser att de prioriterade aktiviteterna är den del av verksamheternas uppdrag, inget som adderas utöver.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

Ett viktigt område för kommunledningsförvaltningen är att arbeta med förutsättningar för en hållbar utveckling bland annat genom att prioritera samverkansformer, ledningsprocesser och dialogmöten. Att ta fram metodik och stöd för hur vi genomför medborgardialoger samt att införa konsekvensanalyser om hållbarhet i tjänsteskrivelser och beslut är andra prioriterade aktiviteter.

Andra fokusområden där förvaltningen har identifierat aktiviteter är inom samhällsnyttig cirkulär och biobaserad ekonomi, livskraftig natur och hållbara livsmiljöer, jämlika och jämställda villkor samt hälsa och välbefinnande. Det handlar bland annat om

- planera för en temavecka inom hållbarhet
- minska utskrifter och se till att skicka ut information on-demand till våra invånare
- digitalt först för att bland annat hålla nere på resor
- blanda in barn och unga i de beslut vi tar och arbeta med medborgardialog för hållbara beslut
- erbjuda friskvård, företagshälsovård och kompetensutveckling

Fler aktiviteter beskrivs i kommunledningsförvaltningens verksamhetsplan för 2023.

Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

De är identifierade som viktiga, de är en naturlig del i kommunledningsförvaltningens uppdrag och de får effekter både internt och externt.

8.2 Miljö- och byggnadsförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

Förutsättningar för hållbar utveckling

Inriktning "Ledning, långsiktighet och helhetssyn" Miljö- och byggnadsnämnden har inte ett speciellt framtaget dokument för integrering av hållbarhetsstrategin då nämndens hela uppdrag och reglemente syftar till att skydda och bevara vår hälsa och miljö och därmed verka för ett hållbart samhälle över lång tid samt med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. Miljö- och byggnadsförvaltningen utvecklar ständigt och i samråd med statlig, regionala och kommunala aktörer samt systemleverantörer de arbetssätt för att tillsyn och utredningar ska bli så effektiva som möjligt och har under flera år satsat på en effektivisering via det digitaliseringsarbete som nu ständigt bedrivs. Dialogen mellan tjänstepersoner och politiken är ständigt pågående och syftar mycket till att kompetenshöja åt båda håll.

Inriktning " Samverkan och internationella partnerskap". Förvaltningens kompetenssäkring är till en del att vi ska kunna de nya lagstiftningar som vi får i reglementet. För att kunna utföra uppdragen är vi medlem i "miljö- och byggsamverkan" där ett flertal kommuner från Blekinge och Kronoberg är representerade. Inom samverkan finns ett större antal samverkansgrupper där vi strävar efter samsyn och kompetens över kommungränserna. Samverkan internt och delvis externt sker ständigt. Att vi som myndighet ska föra en dialog med de som lagstiftningen kallar "motpart" vilket är mycket viktig för att i ett så tidigt skede som möjligt försöka hitta relevanta vägar för att hitta lösningar som är mest ekonomiska och tidseffektiva för båda parter. Vi har ett nära samarbete med TFK, UF, Miljöteknik, ABRI, Näringslivsenheten, ESS, Polis, Åklagare, BRÅ, TFR (BID), Räddningstjänsten m. fl.

Inriktning "Kunskap och innovation". Byggenheten har samverkan med de som ska kontrollera byggen, så kallade "Kontrollansvariga" och har möten där vi bjuder in och för diskussioner om kompetens och ny lagstiftning. Miljöenheten har samverkan med Utbildningsförvaltningen och rektorer i förskola och grundskola för att egenkontrollen ska fungera samt med Miljöteknik för att avfallshanteringen ska fungera bättre. Förvaltningen har samarbete med polis och åklagare i de utredningar polisen ska göra för att komma tillrätta med grova miljöbrott samt för att kompetenshöja oss som myndighet i att vi ska skriva rätt vid tex. åtalsanmälningar.

Inriktning "Kompetensförsörjning och hållbart arbetsliv". Miljöenheten har individuella tillsynsplaner där vi skapar ett hållbart arbetsliv med att anpassa arbetsmängden för varje person efter dennes förutsättningar. Att hinna med sitt arbete och känna att det finns en tydlig plan bidrar till minskad upplevd stress. Förvaltningen har en bred mångfald och erbjuder information och rådgivning på mer än 10 språk om det efterfrågas, förvaltningen har 12 män och 18 kvinnor med etnisk varierande bakgrund.

Inriktning "Näringsliv och hållbart företagande". Miljö- och byggnadsförvaltningen utför uppskattningsvis tillsyn på fler än 300 företag samt utreder ca 60 olika lovansökningar från företag per år. Förvaltningen har ett utökat samarbete internt inom kommunen där vi delger information och ger rådgivning vid planering av byggnationer, planering av detaljplaner mm. Flera temamöten hålls med företrädare för fastighetsägarna, företagarna och turismnäringen varje år för att delge information och få en bild av deras situation. Förvaltningen arbetar aktivt i "Tillsammans för Ronneby" tidigare kallad "BID" för att stärka Ronneby som platsvarumärke.

Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi

Inriktning "Hälsosamma material". Miljöenheten utreder om lantbrukare får använda vissa kemiska substanser inom vattenskyddsområden och ställer krav på att byta ut dessa om de inte är godkända enligt de regelverk som finns. Miljöenheten kan utföra tillsyn i samråd med Kemi (Kemikalieinspektionen) och kan ingå i deras tillsynsprojekt som kan vara att vi kontrollerar kemiska substanser i barnhygienprodukter, i leksaker ämnade för barn men också om Kemi vill att vi ska inventera om det finns produkter kvar till försäljning som förbjöds för flera år sedan. Vi kontrollerar även kemisk märkning av varor så de uppfyller krav på exempelvis blindskrift. Vi tillsynar "miljöfarliga verksamheter" där vi kräver att de över tid ska ta bort ut utfasningsämnen som kommer från REACH som är en europeisk förordning som sammanställer register på farliga substanser. Vi uppmanar företag att byta ut farliga kemiska substanser till mer miljövänliga alternativ och att de ska minska sin totala kemikalieförbrukning.

Inriktning "Ökad resurshållning" Miljöenheten utövar tillsyn och ger dispenser enligt Ronneby kommuns renhållningsordning. Även tillsyn sker på avfallsrelaterade nedskräpningar och vi har ett långtgående samarbete med Miljöteknik i detta arbetet. Miljötillsynen mot företag innebär även att företag ska minimera sina avfallsmängder.

Inriktning "Cirkulär hållbar byggnation" Miljöenheten utför tillsyn på kommunens egna byggnader och under 2022 så har vi varit involverade i "PCB" frågan för stadshuset och varit rådgivande mot fastighetsansvariga samt krävt planer för sanering. Vi utför tillsyn och ställer krav på åtgärder mot byggnader där radonvärdena överstiger 200Bq. Byggenheten utför tillsyn på de byggnader som kan utgöra eller utgör en direkt risk utifrån "hälsa och säkerhet" och syftar till att byggnader inte ska utgöra en fara.

Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

Inriktning "Biologisk mångfald och ekosystem" Miljöenheten utreder ansökningar om strandskyddsdispenser då biologisk mångfald är en av utredningspunkterna. Enheten tillsynar och utreder enskilda avlopp som syftar till att det ska finnas hållbara ekosystem. Byggenheten beaktar dessa i sin prövning av olika lov.

Inriktning "Vatten som resurs". Miljöenheten utövar tillsyn i vattenskyddsområden, samt utför tillsyn på vattenreningsverk och avloppsreningsverk för en god ekologisk och kemisk status. Tillsyn mot oljeavskiljare utförs för att skydda dagvattnet och att vi inte ska få in olja i reningsverken. Lantbrukstillsynen utreder om näringsidkaren får sprida kemiska preparat i vattenskyddsområden.

Inriktning "Hållbar samhällsplanering". Byggenheten utreder om lov kan beviljas och i det arbetet beaktas bland annat byggande på åkermark, planenlighet och byggnadens lämplighet inom fastigheten. Byggenheten gör tillsyn på bland annat olovligt byggande och ärenden som inryms i begreppet "Hälsa och säkerhet".

Inriktning "Aktiv och meningsfull fritid" Miljöenheten utreder allmänhetens rättighet att ha tillgång till mark och natur enligt allemansrätten vid utredning och dispens från strandskyddet.

Inriktning "Trygga livsmiljöer" Miljöenheten utför ca 600 tillsynsbesök överallt i samhället och vi har tydligt synliga västar eller jackor där det står att vi kommer från miljö- och byggnadsförvaltningen vilket gör att vi bidrar till ökad trygghet. Om vi ser oegentligheter vid tillsyn där polis med flera bör informeras så gör vi det.

Jämlika och jämställda villkor

Inriktning "Jämlika livschanser" Miljöenheten utför tillsyn där barn vistas på skolor och idrottshallar, bassänger mm och kontrollerar att det finns bra villkor för deras utveckling när det gäller inomhusluft, tillgång till ytor att leka på och att maten i skolorna är redlig och säker att äta. Barnperspektivet är strikt beaktat i lagstiftningen. Även bostadsanpassningshandläggningen syftar till att vi ska ha jämlika möjligheter att kunna bo i den lägenheten vi önskar.

Inriktning "Skydd mot diskriminering". Miljöenheten utför tillsyn i lägenheter efter inlämnade klagomålför att komma tillrätta med fukt, lukt, kyla, värme, mögelproblem och vi ser att det är ekonomiskt och socialt utsatta som vi skyddar i denna tillsyn. Som myndighet lägger vi tid på kompetenshöjande aktiviteter för att vara en respektfull och bra myndighet. Vi brukar säga att vi "ska vara den myndighet vi själva vill möta".

Inriktning "Delaktighet och inflytande". Miljö- och byggnadsförvaltningen är en inkluderande arbetsplats där vi alltid är behjälpliga och ger de som kontaktar oss möjlighet att aktivt vara delaktiga i deras ärenden samt att vi enligt lag ska delge förslag till beslut inför att vi tar beslut. Vi erbjuder de som kontaktar oss en bred språkpalett då vi talar mer än 10 olika språk då förvaltningen har språkbegåvade anställda på båda enheterna med flera inspektörer med olika etnisk bakgrund.

Inriktning "Frihet från våld". Miljö- och byggnadsförvaltningens personal kan hamna i situationer där hot och våld kan förekomma. Därför har vi rutiner för detta och går igenom dessa rutiner årligen. När vi träffar medborgarna i olika situationer så har vi alltid med oss att vi är den myndighet vi själva vill träffa och för diskussioner och skriver beslut som är enkla att följa och förstå.

Hälsa och välbefinnande

Inriktning " Psykisk hälsa. Miljöenheten utreder strandskyddsdispenser och en del av den utredningen i varje ärende handlar om att allemansrätten ska beaktas och att den är en rättighet för oss alla att röra oss fritt i naturen och ökar friskfaktorerna mm. Förvaltningen tillsynar en rad faktorer som kan tillskrivas psykisk hälsa som funktionsdugliga lokaler, bostäder och allmänna offentliga lokaler.

Inriktning "Hälsosamma levnadsvanor". Miljöenheten utövar tillsyn på rökfria områden som skolgårdar, uteserveringar mm och medverkar till att motverka beroende och missbruk av tobak och andra tobaksrelaterade produkter. Livsmedelskontrollen utövar kontroll för att livsmedel som serveras överallt i kommunen men i denna inriktning för skola, vård och omsorg gäller att livsmedel ska vara säkra att äta vilket betyder att maten som serveras inte ska orsaka matförgiftning eller andra hälsorelaterade eventuella sjukdomar som gästen kan ha.

8.3 Socialförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året

- Hushåll i behov av ekonomiskt bistånd.
- Psykisk hälsa.
- Våld i nära relation.
- Beroendeproblematik.
- Förbättrad samverkan med region, polis, skola, fritid för att stärka arbetet kring barn och unga i förebyggande syfte. Samverkan med regionen inom området psykisk hälsa.
- Behovsinriktat stöd, personcentrerad vård.

Vilka resultat har vi nått?

Antalet hushåll som erhållit ekonomiskt bistånd under 2022 har inte ökat men däremot har bidragstiden ökat. Antalet barn i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat under året.

Psykisk hälsa- Tre samverkansprojekt utifrån statsbidrag psykisk hälsa har drivits under åren 2021–2022 tillsammans med regionens vuxenpsykiatri i Ronneby, Mobilt integrerat team, gemensam sysselsättningsarena samt KBT för personer med autism. Psykisk hälsa är ett område som samtliga verksamheter inom socialförvaltningen arbetar med på olika sätt. Både utifrån ett förebyggande perspektiv men även med insatser och samverkan med andra när det finns ett definierat behov.

Inom området våld i nära relation ser vi en ökning av antalet individer som bedöms behöva skyddat boende och att bland annat situationen på bostadsmarknaden gör att det blir långa tider i skyddat boende. Vi ser också ett stort behov av stödjande insatser inom området. En stor andel av de barn som blir aktuella för utredning och insats inom socialtjänsten har blivit det med anledning av att de bevittnat våld och/eller själva blivit utsatta för våld.

Inom området beroendeproblematik så ser vi en ökning under 2022 gällande behov av insatser. Antalet individer i behov av heldygnsvård har ökat och en av anledningarna är missbruk av Oxycontin. Det är flera yngre personer som på kort tid hamnat i ett tungt missbruk med stora konsekvenser med ohälsa och kriminalitet som följd.

Området samverkan är en stor genomgående faktor som behövs inom samtliga områden. Det finns organiserad samverkan på olika nivåer mellan kommun och region samt med polis för att nämna några samverkanspartners. Det finns ett behov av att vidareutveckla detta.

Individutformat stöd och personcentrerad vård har förstärkts inom Funktionsstöd med implementering av arbetssätt och förhållningssätt enligt IBIC (Individen behov i centrum). IBIC förstärker individens möjlighet till delaktighet och personligt utformat stöd.

Vad har vi haft för utmaningar?

Utmaningar under året har varit att få till en väl fungerade samverkan då många av de individer vi möter har behov av insatser från flera aktörer. Det finns utmaningar både internt och extern, till exempel i samverkan med regionen.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

Vi ser behov av att fortsatt lägga fokus på samverkan och samarbete både internt och externt. Samtliga av de ovan nämnda områdena kommer att vara i fokus för vår verksamhet även under 2023. Psykisk ohälsa är en genomgående konsekvens av flera av de andra faktorerna. Vi ser en ökad ohälsa bland barn och unga, vilket är en viktig del för oss att prioritera, i samarbete med bland annat skola och sjukvård. Förebyggande arbete och att

skapa en mer tillgänglig verksamhet ligger i linje med kommande lagförändringar inom vårt område vilket vi också behöver fokusera på. Om vi kan möta individer tidigare innan eventuellt problematik vuxit så kommer vi att bidra till en minskad ohälsa i samhället. Preventivt arbete och samverkan med andra aktörer går i linje med den utveckling som sker som kallas "Nära vård" där betoning på den enskildes delaktighet är en viktig komponent.

8.4 Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

Under året har Teknik-, fritid- och kulturförvaltningen främst arbetet med de planerade aktiviteterna i målarbetet.

Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Kosten har arbetat med inriktningen *Hälsosamma material* genom att minska klimatbelastning från verksamheten. Aktivt arbete har bedrivits för att minska koldioxidpåverkan från kostverksamheten, minska matsvinn och öka andelen ekologiska livsmedel.

Fastighetsenheten har fokuserat på inriktningen *Klimat och energi* genom energibesparande åtgärder så som att byta till LED-belysning samt energideklarera byggnader. Utöver det har åtgärder genomförts i de kommunala byggnader där höga radonvärden uppmätts.

Verksamheten på Fritid- och kulturenheten har främst fokuserat på inriktningen *Attraktiv och meningsfull fritid*. Detta genom verksamhet för olika åldrar och målgrupper inom fritid-, kultur- och biblioteksverksamheten, men även genom att tillgängliggöra friluftslivet i kommunen.

Gatu- och parkenheten har främst fokuserat på inriktningen *Biologisk mångfald och ekosystem* genom LONA-projektet för att gynna vilda pollinatörer i kommunen.

Förvaltningen har under året även jobbat aktivt med inriktningen *Trygga livsmiljöer* genom att verka för att öka tryggheten i kommunen exempelvis genom att öka belysningen i den offentliga miljön och installerat solcellsdrivna komprimatorsoptunnor. Gemensamt för fler enheter är arbetet för *Hälsosamma levnadsvanor* genom att kostenheten serverar säker och näringsriktig kost inom skola, vård och omsorg samt att fritid- och kultur tillhandahåller lokaler och friluftsanläggningar för medborgarnas möjlighet till rekreation.

Vilka resultat har vi nått?

Kostenheten

Kostenheten har ökat 5 % på ekologiska inköp under 2022 till 44,47%. Målen gällande att minska koldioxidpåverkan från kostverksamheten och matsvinn (g/portion) har varit svår att nå under året.

Fastighet

Fastighetsenheten har bytt ut till LED-belysning i större omfattning än planerad då medel tillförts från KSAU för att minska energianvändningen. Däremot har andra projekt fått stå tillbaka, bland annat utbyte av oljepannor. Inga oljepannor har bytts ut under året då investeringarna har skjutits framåt.

Fritid- och kulturenheten

Under början av året innebar pandemin fortfarande begränsningar, vilket innebar minskad möjlighet att bedriva fritidsverksamhet i fysisk form. Under våren öppnades verksamheten upp och bland annat fritidsgårdarna har haft en stor tillströmning av barn och unga. Fritidsgårdarna har sammanlagt haft över 25 000 besökare under året, vilket är över målvärdet. Dessutom har en fritidsgård öppnat för äldre ungdomar en dag i veckan.

Gatu- och parkenheten

LONA-projektet för att gynna pollinatörer har fallit väl ut och parkenheten utvecklar ständigt sin verksamhet och arbetsmetoder för att gynna biologisk mångfald.

Vad har vi haft för utmaningar?

Utmaningarna under året har främst varit av ekonomiska karaktär då neddragningar i budgetar och ökade priser har medfört hinder för att nå målen. Där till har politiska beslut inneburit att vissa mål inte kunnat uppnås, tex att animaliskt alternativ alltid ska serveras i skolrestaurangerna och att det därför är det svårt att uppnå målet med koldioxidpåverkan från kostverksamheten. Dessutom påverkar antalet personella resurser till stor del utfallet av verksamheten.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt? Varför bör dessa fokusområden och inriktningar prioriteras?

Under åren 2023–2024 ser förvaltningen stort behov av att öka samverkansformerna för att uppnå målen i hållbarhetsstrategin. Eftersom kommunen står inför besparingar är det viktigt att samverka för att dra nytta och samordna insatserna. Viktigt är också att föra en kontinuerlig dialog mellan politiker och tjänstepersoner för att skapa en samsyn och prioritering i hållbarhetsarbetet eftersom medel går före mål.

Angeläget är även att fortsätta digitalisera verksamheten för att på ett effektivt sätt kunna mäta och följa verksamhetens påverkan och effekt. Ökad digitalisering ger även en ökad tillgänglighet för medborgarna.

För att skapa ett tryggt och jämlikt samhälle med goda och jämlika uppväxtvillkor är det också viktigt att fortsätta bedriva meningsfull fritidssysselsättning för barn och unga. För att uppnå detta krävs också att kommunen ökar barn och ungas inflytande.

8.5 Utbildningsförvaltningen

Inom utbildningsförvaltningen har flera av delarna i den beslutade Hållbarhetsstrategin en naturlig koppling till de lagar och förordningar som styr vår verksamhet. I läroplaner och Skollagen samt de olika förordningarna finns tydliga inslag som vi ska efterleva. De ligger väldigt nära Hållbarhetsstrategins innehåll. En förutsättning för att kunna följa Hållbarhetsstrategins målsättningar och styrdokumentens intentioner är att verksamheterna får den tid och resurser som krävs. Det är i mångt och mycket just detta som annars hindrar uppnå än högre måluppfyllelse och följsamhet i dess intentioner.

Vi väljer att lyfta fram ett antal fokusområden som vi kan identifiera hos oss. Dock kan vi inte redovisa samtliga aktiviteter och insatser som genomförs så gott som dagligen ute i våra verksamheter utan väljer att fokusera på de mer övergripande.

Inom *Förutsättningar för hållbar utveckling* har vi bland annat arbetat aktivt med att skapa en ny introduktionshandbok för chefer och nya medarbetare som börjar arbeta hos oss. Det är en tydlig handledning och checklista för att vi ska kunna möta nya medarbetare och få dem att känna sig välkomna och introducerade på ett bra sätt. Det är en väldigt viktig del av att vara en attraktiv arbetsgivare. Vi har också förenklat för cheferna gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet inom verktyget OPUS. Vi har fortsatt att digitalisera och införa fler robotar i verksamheten för att ta bort repetitiva arbetsuppgifter för medarbetare. Vi har arbetat med det nya samverkansavtalet tillsammans med fackliga för att bli bättre på samverka. En workshop ska hållas i början av 2023. Vi har fortsatt utveckla ung företagsamhet och där är vi fortsatt väldigt framgångsrika inom gymnasiet.

Inom *Samhällsnyttig och cirkulär och biobaserad ekonomi* har vi satt fokus på att hushålla med resurserna när antalet barn i förskolan minskat. Vi har på ett framgångsrikt sätt minskat våra lokaler för att möta behoven och anpassa verksamheterna.

Gällande *Jämlika och jämställda livsvillkor* har vi fortsatt fokus på den problematiska skolfrånvaron. Vi har tagit fram förslag på hur vi tillsammans med förvaltningen för Arbete och Velfärd ska kunna arbeta mer effektivt med detta men ännu inte fått gehör resursmässigt. Vi har från och med januari anställt en samordnare för TSI (Tidiga Samordnade Insatser) som ska arbeta förebyggande med olika aktörer både inom och utanför kommunala verksamheten för att kunna nå våra barn och vårdnadshavare. Genom *Agera Tillsammans* och *Mentorer i Våldsprevention* arbetar vi förebyggande med barn från mellanstadiet och uppåt.

Hälsa och välbefinnande

Inom elevhälsan har vi på grundskolan påbörjat ett stort arbete att skapa samsyn och bättre förutsättningar för att bedriva ett bra elevhälsoarbete. Tillsammans med Stockholms Universitet har vi tillsammans ingått ett avtal som tar fart 2023. Det har fokus på hållbarhet, digitalisering och inkludering från förskolan och den tidiga grundskoleåldern.

All personal har som målsättning att gå MHFA och hittills är intresset och resultatet mycket bra.

Resultat

Som sagt är aktiviteterna ovan bara ett axplock av det som pågår inom utbildningsförvaltningen. Vi ser att de insatser som vi kunnat genomföra tack vare ett bra underlag och analys samt de mer övergripande insatserna som vi fått vara delaktiga i att ge input till kommer att vara, och har varit framgångsrika. Agera Tillsammans, MVP och MHFA är bra insatser. Vi tror mycket på vårt kommande arbete inom TSI, samarbetet med Stockholms universitet samt det pågående elevhälsoarbetet inom grundskolan. Det krävs dock en långsiktighet för att nå framgång. Vi tänker då främst på MHFA, Agera Tillsammans, MVP, TSI.

Vi har kunnat konstatera att hållbarhetsstrategins innehåll till stora delar kan ses i de lagar som styr utbildningsverksamheten. Därmed kan vi också arbeta med den på ett framgångsrikt sätt om vi tillför resurser till våra verksamheter att också kunna göra detta.

Utmaningar

Även då Hållbarhetsstrategin är väldigt omfattande innehåller den till stora delar områden som också finns inom den lagstiftning som styr utbildningsförvaltningens verksamheter. Det är naturligt att därmed arbeta med dess intentioner. Utmaningen är att kunna nå de resultat man önskar då vi också har en ekonomisk utmaning tillsammans med en kompetensförsörjningsutmaning som innebär att vi också måste prioritera. Vi kan inte prioritera allt och kanske inte heller arbeta så fokuserat och brett med de områden som vi ser bör prioriteras. För att uppnå resultat för t ex Hälsa och Välbefinnande och Jämlika och Jämställda livsvillkor krävs det också ett kommunövergripande helhetsgrepp för vissa områden. Risken är annars att flera verksamheter arbetar intensivt men med olika områden och kan därmed inte uppnå så goda resultat som hade varit möjligt om man tillsammans fokuserade på samma prioriterade områden.

Vi ser att vi även framöver måste lägga stort fokus på områdena *Jämlika och jämställda livsvillkor* och *Hälsa och välbefinnande*.

8.6 Vård- och omsorgsförvaltningen

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

Förvaltningen har arbetat med att göra fordonsflottan mer hållbar ur miljösynpunkt. En utökning med 10 el-cyklar har genomförts samt har antalet e-bilar utökats med fyra. Laddinfrastrukturen begränsar oss dock i arbetet med att utöka antalet e-bilar. Förvaltningen har äskat och blivit beviljade medel för ytterligare inköp av el-cyklar, ett inköp av ca 20–25 el-cyklar kommer genomföras under 2023.

Under 2022 har det förebyggande arbetet utökats, dvs arbetet med att förebygga ofrivillig ensamhet hos kommunens seniorer. Aktivitetssamordnarna har fått ett tydligare uppdrag att arbeta förebyggande och att skapa samverkan med föreningsliv, kulturliv och trossamfund med målet att öka antalet aktiviteter och sociala sammankomster för seniorerna i kommunen.

För att hyresgästerna ska känna ett välbefinnande på våra vård- och omsorgsboende så är utemiljön oerhört viktig, att man på ett enkelt och tryggt sätt kan vistas ute och uppleva årstidernas växlingar. Därför har en stor satsning gjorts under året på att förbättra utemiljön vid Vidablick och Olsgården, genom att göra den trivsammare och mer tillgänglig för personer med handikapp och kognitiv nedsättning.

Under hösten genomfördes seniordagen, då förvaltningen fick möjlighet att informera om sin verksamhet samt föra dialog med kommunens seniora medborgare.

Som alla förvaltningar har även vård- och omsorgsförvaltningen i slutet av året arbetat med att minska energiförbrukningen i verksamheterna, genom att inventeringar har gjorts för att identifiera åtgärder som skulle kunna minska el-förbrukningen.

Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

1. Medborgardialog
2. Nyttja alternativa fordon.
3. Arbeta med hälsofrämjande och förebyggande åtgärder kopplat till kommunens seniorer.
4. Skapa en stimulerande boendemiljö på vård- och omsorgsboendena.

Vilka resultat har vi nåtts?

Seniordagen arrangerades under hösten. Utökning av el-cyklar och el-bilar har genomförts. Förbättringar av utemiljön vid Vidablick och Olsgården har genomförts. Aktivitetssamordnarnas arbete har utvecklats.

Vad har vi haft för utmaningar?

Mycket fokus under året har legat på att hantera pandemin och dess effekter, vilket så klart gjort att bl a arbetet med hållbarhet har fått stå tillbaka.

Laddinfrastrukturen begränsar oss i arbetet med att utöka antalet e-bilar.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

Laddinfrastrukturen, då den begränsar oss i arbetet med att utöka antalet e-bilar.

Den demografiska utmaningen kommer sätta hård press på vård- och omsorgsförvaltningen. Det är därför av stor vikt att kommunen arbetar fokuserat med att bryta ofrivillig ensamhet hos seniorerna, då det ofta är en bidragande orsak till ohälsa och i förlängning behov av insatser från tex hemtjänsten.

8.7 AB Ronneby industrifastigheter

AB Ronneby industrifastigheter har inte gjort någon analys.

8.8 Ronneby miljö och teknik AB

Hur har vi bidragit till hållbarhetsstrategins fokusområden?

I bolagets natur ligger det att vi direkt arbetar med flertalet av de definierade fokusområdena. Den 2/9–22 genomförde bolagets ledningsgrupp en workshop under ledning av Martina Adenholm och Sofie Ceder i syfte att konkretisera i vilka delar bolaget bidrar och kan stödja intentionerna i Hållbarhetsstrategin. Resultatet av detta kommer att inkluderas i det strategiska arbete som kommer att pågå i bolaget under våren och avses beslutas av bolagets styrelse den 1/6.

Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

- Större fokus på hållbarhetsarbetet med ISO 14 000
- Viktigt att något händer
- Hållbar produktion
- Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
- Distansarbete
- Hållbar och stabil infrastruktur
- Hållbart samhälle
- Leveranser är en förutsättning
- Hållbar konsumtion
- Information
- Renhållning
- Påverka beteende Avfall
- Fungerande insamlingssystem
- Lättillgängligt
- Kvalitet på insamlingen

Vad är de viktigaste områden för er verksamhet för att bidra till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet?

- Rent vatten
- Dricksvattenförsörjning
- Rena avloppsvatten
- Läkemedelsrening
- Slutna system med återanvändning av vatten El och energi
- Robust och tillförlitlig elleverans
- Omställning till förnybara källor
- Energieffektivisering
- Robust och tillförlitlig elleverans
- Omställning till förnybara källor.

Vad har vi haft för utmaningar?

De största utmaningarna är att ständigt utvecklas och arbeta med frågeställningarna under rådande omständigheter med en hög belastningsgrad i verksamheten, svårigheter med att kompetensförsörja och de kostnadsökningar som ständigt påverkar oss.

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framåt?

Detta kommer att klargöras i det strategiska arbetet under våren.

8.9 AB Ronnebyhus

Vilka fokusområden och inriktningar har varit prioriterade under året?

Under året har Ronnebyhus prioriterat två fokusområden:

- Förutsättningar för hållbar utveckling
- Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

Vilka resultat har vi nått?

Förutsättningar för hållbar utveckling

Under året har Ronnebyhus främjat näringslivet genom att med nära samarbete utvecklat Ronnebys biograf. För att biografen skulle få möjlighet att utveckla sin verksamhet erbjöds dom att ta över den intilliggande lokalen. Lokalen har efter det totalrenoverats och anpassats utefter biografens behov.

Ronnebyhus har under året fokuserat mycket på medarbetarnas kompetensförsörjning och hur vi som arbetsgivare kan bidra till ett hållbart arbetsliv. För att förvissa om oss att alla medarbetare har rätt utrustning fick samtliga medarbetare träffa en ergonom. Efter genomgången fick samtliga medarbetare en slutrapport och förslag på vilka hjälpmedel som kan hjälpa till för en bättre ergonomi. Ronnebyhus har även jobbat mer aktivt med att rapportera in tillbud och olyckor i IA-system. När det kommer in en IA-händelse får närmaste chef och skyddsombud informationen om att något hänt. Avdelningscheferna sitter sedan tillsammans och utvärderar händelsen samt hittar en åtgärd som är lämplig för att minimera risken att det händer igen. Avdelningscheferna och skyddsombud har också arbetat med skyddsronder ute i bostadsområdena. I medarbetarsamtal har det under en längre tid framkommit att två medarbetare ville utveckla sina tjänster. Under detta år har Ronnebyhus kunnat tillgodose deras ambitioner och dom har fått nya tjänster inom bolaget. Ronnebyhus har också satsat på kompetensutveckling för medarbetare inom olika områden, bovärdarna fått ledarskapsutbildning och coaching, en projektledare har utbildat dig till energisamordnare via Linnéuniversitetet etcetera

En sak som Ronnebyhus jobbat hårt med under året är att göra oss mer digitala och hitta nya innovationer. För att kunna öka servicen för Ronnebyhus hyresgäster har dom nu möjlighet att signera sina hyresavtal digitalt via bank-id. Detta underlättar för Ronnebyhus hyresgäster samtidigt som arbetsbelastningen på Ronnebyhus uthyrningsavdelning lättar något.

Vi lever i en föränderlig värld och det var något som Ronnebyhus fick känna på då vi gjorde en helvändning med projektet Peder holmsgatan 9 och 11. Ronnebyhus fick rivningslov på de två fastigheterna men efter noga övervägande valde Ronnebyhus ändå att renovera byggnaderna. Detta för att bidra till en hållbar värld och en minskad miljöbelastning. För att dra det än lite längre har Ronnebyhus även valt att Svanen-certifiera renoveringen. Certifieringen innebär hårdare krav på hållbara och miljövänliga ämnen för så väl naturen som för människan som ska bo i lägenheterna.

Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer

Ronnebyhus servicegrupp som har ansvaret för utemiljön har under året satsat mycket på biologisk mångfald och låter ängar växa fram runt om vi våra bostadsområden. Det har också satsat på insekshotell för att de viktiga insekterna ska må bra i våra områden.

Energi har varit en stor fråga under året och Ronnebyhus jobbar för att ständigt minska energianvändningen. Ronnebyhus har projektanställt en teknisk förvaltare som enbart jobbar för att minska energianvändningen. Ronnebyhus verkar också för förnyelsebar energi och installerar solceller på samtliga renoveringsprojekt. Ronnebyhus har under 2021 påbörjat ett stort renoveringsprojekt av Peder holmsgatan 11, detta för att möta framtiden behov. Här görs stora investeringar för att minska energianvändningen där ibland, nytt värmesystem, nytt ventilationssystem som även bidrar till en bättre inomhusmiljö, solceller etcetera På Peder holmsgatan 11 har Ronnebyhus även beviljats bidrag för energieffektiviseringsåtgärder. Ronnebyhus erbjuder samtliga hyresgäster möjlighet att få tillgång till elbilsladdare.

För att öka tryggheten i våra bostadsområden har Ronnebyhus bland annat utformat en ny stor grillplats på Lindvägen i Kallinge. Mölleskogsvägen i Bräkne-Hoby har fått en ny mötesplats. Våra äldre som bor på Olsgården har fått två nya innegårdar där det finns möjlighet att möta varandra på ett trevligt sätt. Under de senaste åren har Ronnebyhus gjort

en utdelning till Ronneby kommun för arbetet med sociala insatser på Hjorthöjden.

Vad har vi för utmaningar?

Byggpriser

Resurser så väl personal som ekonomiska

Vilka fokusområden och inriktningar ser vi behov av att prioritera framöver?

Ronnebyhus ser fortsatt att vi prioriterar fokusområdet Förutsättningar för hållbar utveckling. Detta för att medarbetaren är en av de viktigaste resurserna vi har. Ronnebyhus vill fortsätta främja medarbetarnas kompetensutveckling samt att bidra till ett hållbart arbetsliv. Under kommande år ser Ronnebyhus att vi kan fokusera mer på Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi.

9 Bilaga indikatorer

 En positiv utveckling

 Negativ utveckling

 Oförändrad eller att det inte finns någon historik att jämföra med.

Indikator	År	Resultat	Trend	Kommentar
Förutsättningar för en hållbar utveckling				
Miljöcertifierade förskolor och skolor (%)	2022	8		<p>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? Andelen förskolor och förskolor med Grön Flagg certifiering är oförändrat på 8 %. Förskolorna Backsippans-, Nyponhusets-, Parkdala och Prästgårdens förskola har certifieringen Grön Flagg. Nationellt minskar andelen miljöcertifierade förskolor och skolor och ligger 2021 på 10 procent i medel. Inga har den certifierade modellen Utmärkelsen skola för hållbar utveckling.</p> <p>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det? Håll Sverige Rent har tagit bort inaktiva verksamheter med Grön Flagg-certifiering och övergått 2022 till att vara en programlicens som löper på läsår med en licens per verksamhet.</p> <p>Vilka åtgärder kommer vi att vidta? Lyfta de förskolor som har grön Flagg som goda exempel.</p>
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	2021	80,02		Ronneby kommun ligger på samma utfall som ovägt medel för alla kommuner i Sverige, det vill säga 80 % av hushållen. Medel för riket är 88,8 % och ligger högre än Ronneby.
Samhällsnyttig, cirkulär och biobaserad ekonomi				
Insamlat kommunalt avfall totalt, kg/person	2022	437		
Kostnadsandel ekologiska livsmedel inom kommunen organisation (%)	2022	44		<p>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? Ekologiska inköp under december uppgår till 44,47%. Målvärdet är 50%.</p> <p>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det? Tack vare ett nytt digitalt program kan vi nu få ut statistik per månad och redovisa senaste månadens resultat. Tidigare räknades ett ackumulerat resultat fram för perioden.</p> <p>Under hösten har ett nytt avtal på kolonialvaror trätt i kraft med fler ekologiska varor än tidigare. Kökspersonalen jämför priser på färsk frukt och grönt och köper ekologiskt när priser är detsamma eller billigare.</p> <p>Vilka åtgärder kommer vi att vidta? Enligt ett särskilt uppdrag för 2023 ska ekologiska inköp ligga på 25%. Åtgärder för att minska ekologiska inköp har vidtagits.</p> <p>All frukt och grönt köps numer konventionellt odlad, förutom vid inköp av bananer. Där anser vi anser att den personliga hälsan hos plantagens medarbetare försämras så kraftigt vid konventionell odling att vi väljer ekologiska bananer.</p> <p>Utifrån gällande livsmedelsavtal begärs priser in från grossister och leverantörer, för att komplettera utvalda ekologiska livsmedel med konventionella, så att köken kan köpa mindre ekologiskt. Prisbildningen kommer inte bli lika låg som om vi frågat på konventionella produkter redan i upphandlingen vilket kommer återspegla sig i eventuell besparing.</p>
Klimatbelastning från måltider inom kommunens verksamheter (kg CO ₂ e/portion)	2022	2,17		<p>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? Resultatet visar på 2,17 CO₂e (koldioxidekvivalenter) per kg inköpt livsmedel. Målvärdet är 1,11 CO₂e, en sänkning med 50% från referensvärdet 2,22 år 2019.</p> <p>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det? Nytt sätt att räkna fram CO₂e har införts. Via ett nytt digitalt program räknas nu värdet ut på totalt värde av inköpta livsmedel.</p> <p>KF beslut 2021 att kostnaden alltid ska servera ett kött, fisk eller fågel i skolan innebär att det blir svårare att nå klimatmålen.</p> <p>Vilka åtgärder kommer vi att vidta? Kostnaden kommer se över matsedlar och livsmedel på avtal.</p>

Serveringssvinn lunch i kommunala skolrestauranger (g/portion)	2022	48		<p>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? Eleverna har vid senaste mätningen slängt 48 gram mat per portion. Målvärdet är att minska svinnet till 31 gram per portion.</p> <p>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det? Matsvinnet består av två delar, tallrikssvinn och serveringssvinn. Tallrikssvinn är den mat som eleverna slänger från sina tallriker. Serveringssvinn är den mat som finns kvar i serveringen efter att mat som kan serveras en annan dag tagits undan samt att klimatlådor erbjudits till försäljning.</p> <p>Svinnet fortsätter att öka efter pandemin. Fler elever äter och tar större portioner i skolrestaurangerna än tidigare, troligtvis beroende på det ekonomiskt kärva läget i samhället just nu. Samtidigt som fler äter slänger eleverna också mer mat. Orsaker till högre svinn är oklart men kan bero på att eleverna tar mer än dom orkar äta upp för att slippa stå i kö ännu en gång om dom vill hämta mer mat.</p> <p>Vilka åtgärder kommer vi att vidta? Kostenheten pratar om vikten att minska svinnet med eleverna vid matråd som de senare ska föra ut i sina klasser. När och hur detta görs är okänt för kostenheten. Kökspersonalen träffar den enskilde eleven endast en kort stund när eleven tar mat och lämnar in disken.</p> <p>För att uppnå bättre resultat behöver Utbildningsförvaltningen ta upp frågan i sin undervisning. Trots påstötningar till rektorer upplever vi inte att frågan finns med i läroplanen.</p> <p>Förutom att mäta tallriks- och serveringssvinn mäter köken även kökssvinn såsom tillagningssvinn och lagersvinn men detta redovisas inte.</p>
Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp nationell indikator, ton koldioxid-ekvivalenter/ person och år	2020	7,65		
Livskraftig natur och hållbara livsmiljöer				
Skyddad natur totalt, andel (%)	2021	5,95		<p>I Ronneby kommun är 3,8 procent av landarealen och 3,8 procent av inlandsvattnet skyddad natur. Andelen skyddad natur har ökat med 0,01 % mellan år 2021 och 2020. Ronneby kommun ligger under medelvärdet för Sveriges kommuner som är 6,9 %. Miljökvalitetsmålet Ett rikt växt- och naturliv bedöms på regional nivå inte kunna uppnås till år 2030 i Blekinge av Länsstyrelsen. Arbetet med ekosystem och med biologisk mångfald är en utmaning för Sverige.</p> <p>Kommunen behöver fortsätta sitt arbete med att skydda natur och även andra åtgärder. Exempel på åtgärder är att återställa våtmarker, stärka ekosystemtjänster, bidra till biologisk mångfald och ta tillvara, skapa ny och integrera stadgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer vid planering, byggande och förvaltning i städer och tätorter.</p>
Ekologiskt odlad åkermark, andel (%)	2021	20,02		<p>Enligt den nationella livsmedelsstrategin ska 30 procent av den svenska jordbruksmarken utgöras av certifierad ekologisk jordbruksmark år 2030. Utvecklingen har gått på fel håll sedan 2018 då andelen ekologiskt odlad åkermark har minskat från 23,3% till 20,0% år 2021. För 2021 är andelen ekologiskt odlad åkermark 0,2 procentenheter lägre i Ronneby än i riket. Som inspiration för att öka den ekologiska produktionen har Länsstyrelsen Blekinge, Blekinges kommuner, lantbrukare, Blekinge Naturbruksgymnasium och LRF anordnat en ekologisk dag. Insatsen har delvis finansierats via Landsbygdsprogrammet.</p>
Bly i avloppsslam (mg/kg ts)	2022	11		<p>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? Mängden bly i avloppsslam visar på en svagt nedåtgående trend sedan 2018, men värdet varierar en del mellan åren. Mängden ligger långt under gränsvärdet för bly i rötslam som är 100 mg/kg ts.</p> <p>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det? Utvecklingen följer i stort medelvärdet för Sveriges ekokommuner.</p> <p>Vilka åtgärder kommer vi att vidta? Fortsatt uppströmsarbete.</p>
Kadmium i avloppsslam (mg/kg ts)	2022	0,6		<p>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? Mängden kadmium i avloppsslam visar på en svagt nedåtgående trend sedan 2018, men värdet varierar en del mellan åren. Mängden ligger</p>

				<p>under gränsvärdet för kadmium i rötslam som är 2 mg/kg ts.</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> Utvecklingen följer i stort medelvärdet för Sveriges ekokommuner.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Fortsatt uppströmsarbete.</p>
Kvikksilver i avloppsslam (mg/kg ts)	2022	0,26		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> Mängden kvikksilver i avloppsslam visar på en svag minskning sedan 2019. Mängden ligger under gränsvärdet för kvikksilver i rötslam som är 2,5 mg/kg ts</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> Utvecklingen följer i stort medelvärdet för Sveriges ekokommuner.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Fortsatt uppströmsarbete.</p>
Vattentäkter med vattenskyddsområde, andel (%)	2021	63,64		<p>Det finns 11 kommunala vattentäkter som idag används till den allmänna vattenförsörjningen, av dem har 7 vattenskyddsområden och 4 har det inte.</p>
Tillförsel av kväve till Östersjön, ton/år	2022	716		<p>Medelhalten av kväve i alla vattendrag var högre 2021. Trenden är dock fortfarande minskade för medelhalten av kväve, även om halten 2021 sticker ut från den minskande trenden. Högst medelhalt har Esketorsbäcken tätt följt av Vambåsabäcken och Heabybäcken.</p>
Tillförsel av fosfor till Östersjön, ton/år	2021	11,7		<p>Medelhalten fosfor var högre 2021 än tidigare år. Det finns fortfarande en minskande trend i medelhalten fosfor för alla vattendrag. Det finns en stor variation av medelhalten mellan vattendrag. Högst medelhalt 2021 har Sköneviksbacken.</p>
Sjöar med god ekologisk status, andel (%)	2021	90		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> Det är 10 sjöar som är klassificerade i Ronneby kommun. Av dem är det 1 som inte uppnår god ekologisk status. Sännen har en måttlig ekologisk status.</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> Sännen klassas med måttlig ekologisk status på grund av att sjön är försurad.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Sännen ligger i Listerbyåns avrinningsområde och kalkning förekommer i avrinningsområdet.</p>
Vattendrag med god ekologisk status, andel (%)	2021	32,14		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> 32 procent av Ronneby kommuns vattenförekomster som är vattendrag har god ekologisk status, det motsvarar 9 vattenförekomster. Observera att ett vattendrag kan bestå av flera vattenförekomster. Flest vattenförekomster (17 stycken) har måttlig ekologisk status. En vattenförekomst har otillfredsställande status och en har dålig status. Mållebäcken ska ha god ekologisk status redan nu. Vierydsån söder om Nässjön ska ha god ekologisk status 2027 och delen av ån som är norr om Nässjön ska ha god ekologisk status. Ronnebyån, Angelskogsån, Listerbyån ska ha god ekologisk status 2027. Bräkneån och Sörbybäcken ska ha god ekologisk status 2033.</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> Vattendragen är påverkade av förorening, miljögifter, flödesförändringar, morfologiska förändringar och kontinuitet.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Ronneby kommun har ansökt om medel från lokala naturvårdssatsningen och lokala vattenvårdsprojekt för att genomföra restaureringsåtgärder i Bräkneån och Listerbyån. Kommunen genomför årlig kalkning.</p>
Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status, andel (%)	2021	94,44		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> Av de 18 identifierade grundvattenförekomsterna i Ronneby kommun är det enbart en som inte uppnår en god kemisk status, Bredåkra som är förorenat med PFAS.</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> Att Bredåkra grundvattenförekomst är förorenad med PFAS.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Inga åtgärder är planerade.</p>

Vattenförbrukning/ hushåll kubikmeter (m ³)	2022	108,5		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> Vattenförbrukningen har minskat vilket ger en positiv trend, dock behöver man ta hänsyn till att det är en stor variation mellan olika år. Utfallet för 2022 är preliminärt eftersom nationell statistik ännu inte är tillgänglig. Nationellt är det en långsamt sjunkande trend och hushållsförbrukningen har senaste åren närmast sig 130 liter per person och dygn. På grund av hög variation mellan olika kommuner och mellan olika år räknar man fortfarande med att hushållen i snitt använder 140 liter dricksvatten per person och dygn.</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> Ronneby Miljöteknik genomför vatten sparar kampanjer och RonnebyHus gör vattenbesparande åtgärder i lägenheter, vilket kan ha bidragit i positiv riktning. Det finns en stor variation mellan olika år.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Fortsätta vårt arbete med att utnyttja vatten effektivt.</p>
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2- ekv/inv.	2020	3,34		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> Utsläppen till luft av växthusgaser har mer än halverats sedan 2007 då de högst värdena uppmättes. Ronneby ligger under rikssnittet på 4,46 ton CO2-ekv/invånare.</p> <p>Nästan hälften av växthusgasutsläppen i Ronneby kommun kommer från transporter.</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> 0,29 ton CO2-ekv/invånare har det minskat med från 2019 till 2020. Hälften av minskningen har skett från transporter. Under pandemin syntes en minskning av transporter till följd av mer hemarbete och anställda som blev permitterade.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Det är ett komplext och det är många som påverkar utfallet. Mycket ligger inte inom kommunens möjlighet att påverka. Men takten för omställningsarbetet måste öka väsentligt för att vi ska kunna uppnå vår del av Parisavtalet.</p>
Utsläpp till luft av växthusgaser, transporter, ton CO2e/invånare	2020	1,57		
Fossiloberoende personbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området (%)	2024	14,4		Andelen fossiloberoende bilar ökade med 3,5 % i Ronneby kommun mellan 2020 och 2021. Totalt i riket är andelen 16,5 % 2021.
Fossiloberoende fordon i kommunorganisati onen, andel (%)	2021	62,58		Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen är högre i Ronneby än medel för kommuner (44,08 %). Utfallet har ökat från 58,1 % (2020) till 62,58 % (2021).
Koldioxidutsläpp från tjänsteresor med bil (ton CO2/årsarbetare)	2022 2021 2020 2019 2018 2017 2016	0,113 0,043 0,040 0,05 0,10 0,08 0,16		Trenden är negativ med en ökning av koldioxidutsläpp från tjänsteresor. Andelen resor har ökat sedan covid-19 och utsläppen ligger nästan på samma nivå som 2016. Minskningen 2020 berodde förmodligen på pandemin då fler möten har hållits digitalt och färre tjänsteresor har gjorts. Ökningen 2021 kan möjligtvis förklaras av minskade restriktioner under året. En orsak till ökningen 2022 är att användning av privat bil i tjänst har gått upp. Det leder till mer utsläpp av växthusgaser än om medarbetare använt kommunens egna miljöbilar eller bilpool. En osäkerhet i statistiken är att allt inköpt bränsle inte används för persontransporter i bil utan för annan användning som till exempel drivmedel för lastbilar.
Antal km med privat bil i tjänst (km)	2022 2021	188 686 141 071		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> Användning av privat bil i tjänst har gått upp och ligger på en högre nivå än innan covid-19. Det leder till mer utsläpp av växthusgaser än om medarbetare använt kommunens egna miljöbilar eller bilpool. En ny Policy och riktlinjer för resor i tjänsten antogs 2020 och gäller för samtliga medarbetare och förtroendevalda inom Ronneby kommunkoncern. Där framgår att mötesverksamhet och vårt resande i tjänsten ska utföras på ett så klimatvänligt sätt som möjligt.</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> En möjlig orsak är ändring av vanor under covid-19.</p>

Resor med kollektivtrafik (resor/invånare)	2022 2021 2020 2019 2018	29,3 19,4 20,2 35,8 35		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> Antalet resor med kollektivtrafik har en positiv trend sedan minskningen under 2020–2021 (relaterat till covid-19). Antalet resor med 29 resor per invånare är ännu inte uppe på samma nivåer som före covid-19 på ca 36 resor per invånare.</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> Digitalisering, som till exempel digitala möten, leder till färre resor. Åren med covid-19 kan ha lett till ett förändrat resemönster.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Upphandla kollektivtrafik där det saknas men finns ett behov. Ha med kollektivtrafiken i den fysiska planeringen.</p>
Genomsnittlig körsträcka med personbil mil/invånare	2021	689,5		
Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/invånare	2020	24,04		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> Ronneby ligger under såväl ovägt medel för kommuner och för snittet i riket. För att nå målet för minskad klimatpåverkan krävs att energianvändningen minskar och att fossila energikällor ersätts.</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> Hälften av energin kommer från el och en fjärdedel från icke-förnybara bränslen. Slutanvändningen av el har legat på en stabil nivå sedan 2014.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Det är ett komplext och det är många som påverkar utfallet. Mycket ligger inte inom kommunens möjlighet att påverka. Men takten för omställningsarbetet måste öka väsentligt för att vi ska kunna uppnå vår del av Parisavtalet.</p>
Energianvändning i kommun-koncernen (MWh)	2022	66 371,5		Energianvändningen består av drivmedel, el, olja, pellets och fjärrvärme.
Energianvändning i kommun-koncernens fastigheter (MWh)	2022	47 617		Det är svårt att jämföra resultatet för 2022 med referensåret 2009 eftersom lokalbeståndet inte där detsamma de båda åren.
Verksamhetsel i kommunala lokaler (MWh)	2022	6 295,44		Verksamhetselen är schablonmässigt beräknad och för första året, därav är det svårt att se vilket resultat som har uppnåtts.
Energi från tjänsteresor, kWh/årsarbetare	2022 2021 2020 2019 2018	1105 669 619 568 585		Transportenergi för tjänsteresor med bil per årsarbetare ökar stadigt sedan 2019. Även om en del av energin kommer från förnybara bränslen, så är det viktigt att effektivisera användandet av bilar och själva bilkörningen.
Andel solel producerad i Ronneby kommun av slutel-användningen i Ronneby kommun (%)	2021	1,76		Målvärdet är 5 % 2030. Utvecklingen är stark vilket gör att det ser ut som om målet kan komma att nås i förtid.
Solcellsanläggningar totalt, installerad effekt (MW)	2021	6		<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u> Den installerade effekten solceller är högre i Ronneby än snittet i Sverige (ovägt medel kommuner). Antalet installerade solcellsanläggningar i kommunen är 371 (2021).</p> <p><u>Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det?</u> Intresset för installation av solceller är fortsatt stort hos både privatpersoner och företag.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u> Kommunen sätter upp solceller på sina fastigheter. Kommunen tillhandahåller energirådgivning till privatpersoner, föreningar och små och medelstora företag.</p>

Producerad mängd el från solceller i kommun-koncernen (MWh)	2022	508	→	
Andel förnybart bränsle i fjärrvärme-produktionen (%)	2022	98%	→	
Mängd fossil energi som använts för uppvärmning i kommun-koncernen, kubikmeter olja (m ³)	2022	67,94	→	Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? Fastighetsenheten på teknik, fritid och kulturförvaltningen har under året köpt in 67,94 kubikmeter olja till fastigheter i Saxemara, Sjöarp, Hallabro, Johannishus och Kuggeboda. Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det? Ronnebyhus har inte köpt in någon olja under året då de har ersatt sin siste oljepanna.
Utsläpp till luft av kväveoxider (NO _x), totalt, kg/invånare	2020	10,8	↗	Utsläppen av kväveoxider (NO _x) har mer än halverats sedan 1990. Huvudorsaken är att utsläppen från transporter minskat med drygt två tredjedelar sedan 1990.
Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar mindre än 2,5 mikrometer), kg/invånare	2020	1,63	↗	Utsläppen av små partiklar (PM2,5) har mer än halverats sedan 1990, där industrin står för den största minskningen. Partikelmassan för partiklar med en aerodynamisk diameter upp till 2,5 mikrometer refereras som PM2,5. Partiklar i dessa storlekar bildas främst vid förbränning och genom att gaser från förbränningen kondenserar. Små partiklar emitteras även från vägslitage, däck och bromsar
Närhet till grönområde inom 300 meter från bostad (%)	2022	98,33	↘	Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? 343 personer som bor inom tätort har mer än 300 meter till grönområden enligt mätmetoden. Alla träffar är i området nedan och visas som gröna punkter på de adresser som faller ut ur analysen. Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det? Resultatet liknar förra årets. Det något lägre värdet beror troligtvis på att fler personer flyttat in i området. Under 2022 har Kilenparken invigts. Den har inte fått genomslag i analysen eftersom den nationella marktäckedatan har några år på nacken. När den uppdateras borde Kilenparken få genomslag och då kommer alla de gröna punkterna i bilden ovan försvinna då de ligger inom 300 m från parken.
Medborgarundersökningen - Utbudet av gång- och cykelvägar är bra, andel (%)	2022	77,9	↘	
Antalet km ny gång- och cykelväg totalt (kommunalt och statligt)	2022 2021 2020 2019 2018	0 0 0,43 117,6 116,6	↘	Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? Ingen ny gång- och cykelväg har byggts de senaste två åren och 430 m byggdes år 2020. Under perioden 2015-2019 byggdes ca 100 km gång- och cykelväg per år. Ronneby kommun ligger högre än riket för längd cykelväg per invånare (cykelväglängd). I Blekinge ligger Sölvesborg högst, Ronneby nästhögst och Karlskrona lägst. Vad beror utfallet på? Vilka orsaker finns det? Planering för gång- och cykelvägar finns med i översiktsplan och detaljplanering, men ingen budget har tilldelats för utförande de senaste åren. Åtgärden Johannishus-Listerby där Trafikverket var utförare medfinansierade kommunen. Det är den enda satsningen på gång- cykelväg i större storlek. Vilka åtgärder kommer vi att vidta? Under 2023 planeras för en stadslivsanalys och en trafikanalys för Ronneby stad. Dessa planeras utgöra underlag för en stadsrums- och mobilitetsstrategi för Ronneby stad, färdig under 2023/2024. Under 2022 påbörjade Regionen ett arbete med en revidering av den regionala cykelstrategin, där Ronneby kommun deltar. Syftet är att aktualisera det regionala huvudcykelnätet för ökad och säker cykling. En regionalt prioriterad statlig gång- och cykelväg (sträckan Listerby – Hamnvägen via Gärestad) planeras ske i samband med ombyggnation av E22.
Demografisk försörjningskvot	2021	0,96	→	Den demografiska försörjningskvoten visar hur många personer en individ i arbetsför ålder behöver försörja utöver sig själv. Det är önskvärt med ett så

				<p>låg värde som möjligt. Försörjningskvoten förändras i takt med att Ronneby och Sveriges befolkning blir allt äldre och personer i arbetsför ålder allt färre. Försörjningskvoten var under 2021 i Ronneby 0,96. Tio år tidigare, det vill säga år 2011, var den 0,81 i Ronneby kommun. I riket var försörjningskvoten 0,89 under 2021 vilket är lägre än Ronnebys värde, under året 2011 var den 0,81 i riket. Försörjningskvoten har därmed ökat mer i Ronneby än i riket i genomsnitt.</p>
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som tycker att det finns mycket att göra på fritiden (%)	2022			<p><u>Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet?</u></p> <p>När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer det att tjejerna är mindre nöjda med utbudet än killarna samt att högstadiekillarna är den absolut nöjdaste gruppen. Totalt 43 % av gymnasieungdomarna svarar att det finns ganska lite eller väldigt lite/ ingenting att göra. Motsvarande andel bland högstadieungdomarna är 34 %.</p> <p>I jämförelse med rikssnittet framgår det dock att både högstadie- och gymnasieungdomar i Ronneby är mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter. Över tid har andelen tjejer som är nöjda med hur mycket det finns att göra på fritiden minskat något.</p> <p><u>Vilka åtgärder kommer vi att vidta?</u></p> <p>Det pågår en rad insatser som kan främja ungas fritid i Ronneby. Bland annat har fritidsgården i Kallinge öppnat upp för gymnasieelever, en skatepark är under projektering. Det är viktigt att göra kommunens unga delaktiga för en attraktiv fritid. Under sommaren 2023 kommer unga kommunutvecklare involveras.</p>
Medborgarundersökningen Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%)	2022	87,2		Resultatet är något högre än för övriga medverkade kommuner. Ingen större skillnad ses mellan kvinnor och män
Medborgarundersökningen - Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)	2022	42,2		Resultatet är lägre än medel för övriga medverkade kommuner. Männerna är mer nöjda än kvinnorna.
Medborgarundersökningen - Bra utbud av ställen (t.ex. träffpunkter) för äldre att träffas på i kommunen, andel (%)	2022	27,0		Ronneby ligger lägre än rikssnittet för medverkade kommuner. Männerna är något mer nöjda än kvinnorna.
Medborgarundersökningen - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	2022	61,3		Ronneby ligger lägre än medel för övriga medverkade kommuner. Ingen större skillnad ses mellan kvinnor och män.
Invånare 16–84 år med lågt socialt deltagande, andel (%)	2022	52,7		Lågt socialt deltagande innebär att man som mest har deltagit i en social aktivitet under det senaste året. Drygt var femte man och kvinna i Ronneby har över tid rapporterat lågt socialt deltagande. För år 2021 och 2022 är det rapporterade värdet dock betydligt högre än tidigare (ca 53 procent), vilket gäller både för, Ronneby, övriga kommuner i Blekinge och riket. En trolig orsak till det är pandemins och restriktionernas påverkan på människors möjlighet att delta i sociala sammanhang. I jämförelse med riket har Ronneby och Blekinge län ett högre värde
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	2021	16,07		<p>Trångboddhet är ett mått på boendestandard. Bor man trångt kan det saknas utrymme för att arbeta bekvämt, göra läxor, leka och umgås. Vanligtvis används norm 2 som mått på trångboddhet, där ett hushåll definieras som trångbott om det finns fler än två boende per rum (sovrums), kök och vardagsrum oräknade. Sverige har flest trångbodda i Norden med sjutton procent av befolkningen</p> <p>Trångboddheten i Ronneby började öka 2014 och ligger fortsatt över medelvärdet för både Blekinge och riket. Var fjärde person i flerbostadshus bor trångbott i Ronneby (2021). På nationell nivå bor 30 procent av utrikes födda i Sverige trångt (2019). Det kan jämföras med att 9 procent av</p>

				inrikesfödda är trångbodda nationellt. Personer över 60 år bor mycket sällan trångt
Andelen elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som upplever sig trygga på stan eller i centrum, i bostadsområdet (%)	2020	Stan eller i centrum 64 (åk 8) 56 (Gy år 2) Bostadsområde 92 (åk 8) 91 (Gy år 2)		En stor andel svarar att de alltid eller oftast trygga hemma, i bostadsområdet, på väg till eller från skolan, på träningen, i skolan och internet. Tryggheten är lägre på stan/i centrum och på bussar/ tåg. Vad gäller bussar/tåg och på stan/ i centrum svarar tjejer i lägre grad än killar att de känner sig trygga. Jämfört med rikssnittet känner sig ungdomarna i Ronneby mindre trygga i kollektivtrafiken och på stan. I övrigt är resultatet ganska likt rikssnittet. Över tid har andelen som känner sig trygga på olika platser ökat - både bland tjejer och killar. Framförallt har tryggheten ökat på stan och på fritidsgårdar
Trygghetsindex (%)	2022	1,97		Resultatet från 2022 års trygghetsmätning uppvisar ett generellt index på 1,97 (samtliga frågor), vilket var minskning av index jämfört med 2021 (2,49). Det innebär att invånarnas upplevda trygghet ökat. Medelindex för Sverige var 2021 2,0. Samtliga områden förutom ett i Ronneby har ett lägre problemindex 2022 i jämförelse med 2021. Ett område har oförändrat index. Det område som minskat mest när det gäller generell problemindex är Ronneby tätort.
Jämlika och jämställda villkor				
Hemmaboende barn 0–17 år i familjer med låg inkomststandard, andel (%)	2020	16		Gapet mellan barn med svensk bakgrund och barn med utländsk bakgrund som växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll är stort, 55 procent jämfört med 9 procent.
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	2022	1,53		Andelen vuxna biståndsmottagare i Ronneby med långvarigt ekonomiskt bistånd, har ökat från 0,9 procent 2016 till 1,5 procent 2021 av befolkningen. Detta är över rikssnittet som 2021 var 1,3 (riket) procent. Med långvarigt bistånd avser 10–12 månader under året.
Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%)	2022	35		I Ronneby har de flesta minst en gymnasial utbildning. Det finns skillnader mellan män och kvinnors utbildningsnivå i Ronneby kommun, kvinnorna har till exempel oftare en eftergymnasial utbildning. Motsvarande skillnad mellan män och kvinnor finns också i riket. Andelen med eftergymnasial utbildning är lägre än riket (45 %) i Ronneby 2021. Skillnaden är tydlig mellan kvinnor 42 % och för män 29 %.
Andel invånare 17–24 år som varken studerar eller arbetar (%)	2020	10,0		Det se en ökning i 2020 år siffror och samma tendens syns i hela riket. Värdet för riket 2020 var 7,7.
Andelen långtidsarbetslösa 16–64 år av registerbaserad arbetskraft (%)	2022	7,8		År 2022 var totalt 7,8 procent av befolkningen i Ronneby i åldern 25–64 långtidsarbetslösa. Andelen var något högre bland män än kvinnor. Detta är betydligt högre än rikssnittet, vilket var 4,4 procent. Den totala arbetslösheten sjunker stadigt men sakta neråt.
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%)	2021	20		Andelen personer som lämnade etableringsuppdraget i Ronneby för arbete eller studier har minskat sedan 2018, liknande trend ses för riket som helhet. Andelen var år 2021 20 procent i Ronneby och 30 procent för riket. Minskningen har skett både bland kvinnor och männen. Det kvarstår en skillnad mellan kvinnor och män i Ronneby men den har minskat något över tid. Skillnaden mellan kvinnor och män ses inte år 2021 för riket i helhet. Uppdelat på arbete och studier ses generellt stora skillnader mellan kvinnor och män. En väsentligt större andel av männen (31 procent) jämfört med kvinnor (7 procent) började arbeta och en större andel kvinnor (7 procent) jämfört med män (0 procent) började studera
Andel elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun (%)	2022	79,5		Vårterminen 2022 var 79,5 procent i årskurs 9 i Ronneby behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, 81,4 procent av flickorna och 77,6 procent av pojkarna. Detta är en ökning efter att behörigheten minskade 2016.

Andelen gymnasieelever med examen inom 3 respektive 4 år (%)	2022	65,4 67,6		I Ronneby var det 2022 totalt 67,6 procent som slutförde sin gymnasieutbildning inom 4 år, bland kvinnor 76,7 procent och bland män 61 procent. Andelen elever som tagit examen inom 3 år har efter en nedgång ökat.
Elever på SFI som klarat minst två kurser, av nybörjare två år tidigare, andel (%)	2021	31		År 2021 var det totalt 31 procent i Ronneby som klarat minst två kurser på studievägen av nybörjare, bland kvinnor 37 procent och bland män 11 procent. Andelen har minskat sedan 2019 och är lägre i Ronneby än rikssnittet. Skillnaden mellan kvinnor och män har ökat markant.
Elever i åk 9: Jag känner mig trygg i skolan, positiva svar, andel (%) (-2021)	2021	82		Andelen elever i Ronneby årskurs 9 som 2021 uppgav att de känner sig trygga i skolan var 82,5 procent i jämförelse med 67 procent i mätningen 2018. Det är en väsentlig förbättring och en högre andel i jämförelse med riket (79,3 procent).
Invånarnas möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter är bra, andel (%)	2022 2021	13,2 12,1		Resultatet har ökat något i jämförelse med föregående år från 12,1% till 13,2%. I jämförelse med riket (16 %) och de kommuner som genomfört undersökningen ligger Ronneby lågt.
Invånare 16–84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	2022	36,1		Andelen som uppger att de i allmänhet inte kan lita på de flesta människor var 36 procent i Ronneby 2022. Detta är en högre andel jämfört med riket (28 procent). Andelen med låg tillit till andra har varit högre i jämförelse med riket över tid. Det ses ingen större skillnad mellan män och kvinnor i Ronneby. Andelen personer som uppger att de inte tycker att man kan lita på de flesta människor har varierat under perioden 2013–2021. Andelen har dock ökat något de senaste åren
Valdeltagande i senaste kommunalvalet, andel (%)	2022	83		Valdeltagandet i Ronneby till riksdagen minskade med 1,74 procentenheter för 2022, från 87,18 procent till 85,44 procent. Även sett till valdeltagande för kommunvalet ses en minskning av deltagande för 2022 (82,69) med 3,15 procent i jämförelse med föregående val 2018 (85,84). Valdistriktet med högst valdeltagande är Hulta med 90,8 procent deltagande. Lägst valdeltagande 2022 var Älgbacken med 65,1 procent deltagande. Det finns alltså en skillnad i valdeltagande 2022 mellan valdistrikten med 25 procent.
Elver åk 8 och år 2 på gymnasiet som tror sig ha möjligheten att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen, andel (%)	2020	14 (åk 8) 18 (Gy år 2)		Vilket resultat har uppnåtts under perioden? Hur står det i relation till målvärdet? Tjejer på högstadiet ser mindre positivt än övriga på sina möjligheter att föra fram sina åsikter till de som bestämmer i kommunen. Bland gymnasiekillarna är tilltron högst. Runt hälften av ungdomarna svarar "vet ej" på denna fråga, vilket kan vara bra att vara medveten om. Resultatet för gymnasieungdomarna i Ronneby är likt rikssnittet för Lupp 2020. Högstadieungdomarna ser sig dock i något lägre grad ha möjlighet att föra fram sina åsikter jämfört med rikssnittet. Vilka åtgärder kommer vi att vidta? Det kommunövergripande barnrättarbetet har under 2022 fokuserat på att främja ungas delaktighet och inflytande. Detta kommer fortsättningsvis vara en prioriterad fråga för kommunen.
Brukarbedömning daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%)	2021	78		Andelen personer i daglig verksamhet LSS som upplever att de får bestämma om saker som är viktiga för dem var 78 procent 2022. Andel har minskat något sedan 2018 då andelen var 83 procent. Skillnaden mellan kvinnor och män har varierat över tid. 2022 76 procent för kvinnor och 80 procent för männen.
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv	2021	805		Andelen anmälda våldsbrott i Ronneby har varierat över tid. I Ronneby anmäldes 190 fall av misshandelsbrott under 2021 vilket är minskning med 5,9 procent jämfört med 2020 (202 brott). Sedan 2017 har andelen anmälda våldsbrott minskat i Ronneby. Mörkertalet är stort eftersom ungefär en fjärdedel av alla misshandelsbrott anmäls till polisen. I nationella undersökningar visas att män i större utsträckning blir utsatta för misshandel och personrån, medan kvinnor oftare blir utsatta för sexualbrott, hot och trakasserier.
Antal/100 000 invånare anmälda misshandelsbrott mot kvinna 18 år	2022	92		Antalet anmälda brott inom våld i nära relationer har varierat under de senaste åren i Ronneby. År 2016 och 2019 minskade antalet men anmälningar har därefter ökat. Under 2021 anmäldes 32 misshandelsbrott i nära relation, 27 av dessa var mot en kvinna. I jämförelse med riket var antalet anmälningar per 100 000 invånare lägre i Ronneby 2021. Då merparten av brotten inte polisanmäls är våld i nära relationer ett av våra

och äldre nära relation med offret.				mest dolda brott. Det uppskattas därför finnas ett stort mörkertal i statistiken, både bland män och kvinnor som utsatts.
Elever i åk 8 och 2 på gymnasiet utsatta för mobbning/trakasserier/utfrysning, enstaka gånger eller längre period, andel (%)	2020	29 (åk 8) 24 (Gy år 2)	→	Vad som framgår är att en relativt hög andel av ungdomarna i högstadiet samt gymnasietjejer svarar att de utsatts för mobbning under en längre period eller enstaka gånger. Killarna i gymnasiet svarar i lägst grad att de utsatts. Det finns ingen större skillnad avseende andelen högstadiungdomar som utsatts för mobbning i Ronneby jämfört med rikssnittet. En något högre andel gymnasieungdomar har utsatts för mobbning i Ronneby. Över tid har andelen som mobbats minskat något. Källa Ungdomsenkäten LUPP.
Elever åk 8 och 2 på gymnasiet utsatta för brott och otrygga situationer (misshandel, stöld, hot, sexuellt våld/utnyttjande), andel (%)	2022	Hot 16 (åk 8) 20 (Gy år 2) Misshandel 4 (åk 8) 4 (Gy år 2)	↗	Störst andel svarar att de har utsatts för hot, speciellt högstadiungdomarna och gymnasiekillarna. Högstadiungdomarna har även i högst grad utsatts för stöld. Det finns även skillnader mellan könen. Killarna svarar i högre grad än tjejer att de utsatts för misshandel de senaste sex månaderna. Tjejerna har däremot i högre grad än killarna utsatts för sexuellt våld/utnyttjande. Bland tjejerna svarar 6–7% att de utsatts för sexuellt våld/utnyttjande, att jämföra med 1% av killarna. Över tid ses att andelen killar som utsatts för de olika brotten har minskat kraftigt sedan år 2017. Bland tjejer har andelen utsatta för sexuellt våld och utnyttjande även tydligt minskat.
Hälsa och välbefinnande				
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	2022	70	→	Andelen Ronnebybor i åldern 16–84 som uppger ett gott hälsotillstånd är lägre än rikssnittet (riket) men något över snittet för övriga kommuner i Blekinge. År 2022 uppgav 68 procent av kvinnorna och 72 procent av männen i Ronneby bra eller mycket bra hälsotillstånd. Motsvarande andel för riket är 71 procent av kvinnorna och 76 procent av männen.
Elever som bedömer sin hälsa som bra eller mycket bra, andel (%) (Elevhälsoenkät – PMO)	2021/ 2022	85 (åk 4) 81 (åk 8) 76 (Gy år 2)	→	För läsåret 2021/2022 ses skillnader i upplevd hälsa mellan årskurserna och mellan flickor och pojkar. Andelen som upplever att det mår bra eller mycket bra minskar med stigande ålder. Ett undantag är utfallet för pojkar i åk 4 där värdet är lägre än för pojkar i övriga årskurser samt lägre jämfört med flickor i samma årskurs (åk 4). För flickor i åk 4 och för flickor och pojkar i åk 8 har resultatet förbättrats sedan förra mätningen. Den största förbättringen ses bland pojkar i åk 8, från 82–93 procentenheter.
Invånare 16–84 år som besväras av ångslan, oro och/eller ångest, andel (%)	2021	43	↘	I Ronneby uppger 43 procent av befolkningen i åldern 16–84 att de har besvär av ångslan, oro eller ångest. Rikets siffra är 41 procent. Det är en trend att besvären ökar, både i riket och i Ronneby, och det är framför allt bland kvinnor som den största ökningen sker. I Ronneby är det 35 procent av män och 52 procent av kvinnor som uppger besvär av ångslan, oro eller ångest. Det är ett känt faktum att stress påverkar hälsan negativt. I Ronneby uppgav år 2021 15 procent av kvinnor och 7 procent av männen ganska mycket eller mycket stress, vilket är en något lägre andel än rikssnittet för både kvinnor och män.
Sjukpenningtalet, dagar/registrerad försäkrad	2022	8	→	Sjukpenningtalet anger antal utbetalda dagar per år med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning eller rehabiliteringsersättning per registrerad försäkrad i åldrarna 16–64 år. År 2022 var sjukpenningtalet 8,2 i Ronneby och 9,7 i riket. Kvinnor i Ronneby hade ett sjukpenningtal på 11,7 och motsvarande siffra för män var 5,1.
Invånare med fetma, andel (%)	2022	20	→	Under året 2022 var det 20 procent av befolkningen som hade fetma i Ronneby, bland kvinnor i Ronneby var det 17 procent och bland män i Ronneby var det 22 procent. Andel med fetma i Sverige var 16 procent, det var lika stor andel bland kvinnor som bland män.
Invånare 16–84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)	2022	65	↗	Andelen män som är fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka (70) är högre än andelen kvinnor (60). 67 procent av befolkningen 16–84 år i riket var fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka.
Elever i åk 8 och år 2 på gymnasiet som tränar varje dag eller fler gånger i veckan så de blir andfådda eller svettas, andel (%)	2020	73 (åk 8) 55 (Gy år 2)	→	En andel om 55 % av gymnasieungdomarna och 73 % av högstadiungdomarna svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen är högst bland killar i högstadiet och lägst bland tjejer i gymnasiet. I en jämförelse med rikssnittet framkommer att resultatet är ganska likt. Gymnasieungdomarna i Ronneby tränar dock minst flera gånger i veckan i något lägre utsträckning än rikssnittet. Över tid har andelen killar som tränar minskat något medan andelen tjejer som gör detsamma har ökat något. Efter förra mätperiodens nedgång (2017) ses nu en ökning bland tjejer och killar i årskurs 8 och killar i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de tränar varje dag eller flera gånger i vecka. Bland tjejer i årskurs 2 på gymnasiet har dock andelen minskat efter 2017 års trendbrott.

Fallskador bland personer 65+, 3-årsm, antal/100 000 inv	2021	2619		Fallskadorna varierar stort i kommunerna i Sverige. Under år 2021 inträffade bland kvinnor mellan 1825–7107 och bland män 1392–5186 per 100 000 invånare 65 år och äldre. I Ronneby inträffade under 2021 bland kvinnor 3109 fallskador och bland män 2078 per 100 000 invånare 65 år och äldre. Andelen fallskador bland äldre har minskat över tid både bland kvinnor och män i Ronneby. Andelen är lägre än riket bland både kvinnor och män
Invånare som röker dagligen, andel (%)	2022	8		En större andel i befolkningen i Ronneby (8 procent) i jämförelse med riket (6 procent) röker dagligen och har gjort så över tid. Andel har dock minskat över tid. I Ronneby ses en förändring mellan män och kvinnor i dagligrökning där kvinnor under en tidsperiod har rökt dagligen i större utsträckning än männen, men nu ses det motsatta. År 2013 var det 19 procent av kvinnorna och 14 procent männen i Ronneby som rökte dagligen. I senaste mätningarna var det 8 procent av kvinnorna och 9 männen som rökte dagligen (Hälsa på lika villkor 2013–2021).
Invånare 16–84 år som snusar dagligen, andel (%)	2022			Andelen som snusar varje dag skiljer sig åt mellan kvinnor och män. Ca 18 procent av männen och 4 procent av kvinnorna uppger att de snusar dagligen. Daglig snus användning har ökat bland kvinnor det de senaste åren. Denna trend ses även nationellt och då bland yngre kvinnor (Hälsa på lika villkor 2018–2021).
Invånare med riskabla alkoholvanor, andel (%)	2022	13		Andelen med självskattad riskkonsumtion av alkohol var i Ronneby 13 procent 2022, 8 procent bland kvinnor och 18 procent bland män. Det var i liknelse i jämförelse med Blekinge läns övriga kommuner (13 procent) och något lägre än riket (16 procent). Andelen med riskkonsumtion av alkohol i Ronneby har minskat över tid men sedan 2015 ökat något (Hälsa på lika villkor 2013–2022).
Elever i åk 8 och år 2 Gy som dricker starköl, starkcider, alkoholäsk, vin eller sprit minst en gång i månaden, andel (%)	2020	11 (åk 8) 50 (Gy år 2)		11% av högstadieläverna och 50% av gymnasieeleverna dricker starköl/cider, vin eller sprit minst en gång per månad. Att minst en gång per månad dricka så mycket alkohol att man känner sig full är vanligare bland gymnasieungdomarna än bland högstadieungdomarna. Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att både högstadie- och gymnasieungdomarna i Ronneby dricker så att de känner sig fulla minst en gång per månad i lägre grad än rikssnittet. Siffrorna som redovisas är av andelen som vid något tillfälle druckit alkohol.
Elever i åk 8 och år 2 Gy som röker minst en gång i veckan, andel (%)	2020	2 (åk 8) 8 (Gy år 2)		Andelen som svarar att de rökte minst en gång i veckan. I Ronneby ser vi att gymnasiekillar är den grupp där störst andel röker cigaretter minst en gång per vecka. Vad gäller att röka är andelen på en liknande nivå i Ronneby som i rikssnittet.
Elever i åk 8 och år 2 Gy som snusar minst en gång i veckan andel (%)	2020	5 (åk 8) 8 (Gy år 2)		I Ronneby ser vi att gymnasiekillar är den grupp där störst andel snusar minst en gång per vecka. Andelen som snusar är lägre på gymnasiet än riket. Över tid kan vi se att snusning har ökat med 2% bland tjejerna, en trend som även ses i den nationella drogvanundersökningen och flera regionala undersökningar. I övrigt har ungas användande av tobak och alkohol minskat över tid.
Elever i åk 8 och 2 på gymnasiet som uppger att de använt narkotika någon gång, andel (%)	2020	3 (åk 8) 7 (Gy år 2)		3 % av högstadieungdomarna och 7% av gymnasieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. I Ronneby är det en lägre andel som någon gång använt narkotika vid en jämförelse med rikssnittet. Hasch och marijuana de vanligaste drogsorterna, följt av amfetamin och sömnmedel. Drygt hälften av de som använt droger har fått tag på det från någon person på orten eller på annat sätt.